

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 10 (8326) ŞƏNBƏ, 18 yanvar 2020-ci il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Azərbaycan sabitlik məkanı kimi inkişaf edir

Bu gün planetin siyasi-iqtisadi mənzərəsi təzadlarla doludur. Təsədüfi deyil ki, tarixə çevrilən 2019-cu il dünyanın hər bir ölkəsində müxtəlif şəkildə yadda qaldı. Təəssüf ki, heç bir müharibə və münaqişə ocağında ötən il sülhə nail olunmadı. Ona görə bəzi ölkələr müharibələrin fəsadından, bəziləri isə siyasi dartışmalardan əziyyət çəkdi. Bəziləri də iqtisadi-sosial tenozüül burulğandırmağa başladı.

2019-cu il ölkəmiz üçün uğurlu olmuşdur

Ötən il çox ocaqlarla başa vuran dövlətlər də oldu. İl ərzində ümumi daxili məhsul istehsalını artıran, mühüm makroiqtisadi göstəriciləri əldə edən, vətəndaşının rifahını yüksəldən dövlətlər seçildilər. Belə dövlətlər arasında Azərbaycanın öz yeri var. Çünki 2019-cu il Azərbaycanın inkişafında növbəti

uğurlu mərhələ kimi tarixə düşdü. Belə ki, mürəkkəb global iqtisadi proseslər fonunda Azərbaycan iqtisadiyyatında inkişaf və makroiqtisadi sabitlik davam etdi. Qeyri-neft sektorunun iqtisadi artımının əsas mənbələrindən birinə çevrilən yeni nəticələr verdi, investisiya fəallığı yüksək səviyyədə qaldı. Bu baxımdan əvvəlki illərdə olduğu kimi, ötən il respublikamızda sosial-iqtisadi inkişafın davamlı olması, əhalinin rifah halının

daha da yaxşılaşdırılması, ölkənin beynəlxalq nüfuzunun əhəmiyyətli dərəcədə yüksəldilməsi, milli və dövlətçilik maraqlarının təmin olunması baxımından mühüm mərhələ oldu. 2019-cu ilin yekunlarına həsr olunmuş müşavirədə Prezident İlham Əliyev ötən ilin ölkəmiz üçün uğurlu olduğunu, siyasi, iqtisadi, sosial sahələrdə yüksək nailiyyətlər əldə edildiyini bildirdi: "Deyə bilərik ki, bütövlükdə 2019-cu il ölkəmiz üçün uğurlu il olmuşdur. İlin əvvəlində qarşıma qoyduğumuz bütün vəzifələr uğurla icra edildi, ölkəmizin dayanıqlı inkişafı təmin olundu. Beləliklə, həm siyasi, həm iqtisadi, həm də sosial sahələrdə böyük uğurlar əldə edilmişdir. Azərbaycan sabitlik şəraitində yaşayır. Sabitlik hər bir ölkənin inkişafı üçün əsas şərtidir".

Bəli, müharibələrin, münaqişələrin, böhranların səngimədiyi məsiri dünyamızda öz yolu ilə inamla addımlamaq, inkişaf etmək və uğur qazanmaq hər ölkəyə nəsih olmur. Hər ötən gün geosiyasi mübarizənin, ölkələrin bir-birinin işinə kobudcasına qarışmasının və hərbi ritorikanın yüksəlməsi ilə yadda qalır. Belə bir şəraitdə Azərbaycanın inkişafı dövlətimizin və xalqımızın mühüm nailiyyətidir. Artıq müstəqilliyinin 29-cu ilini yaşayan respublikamız sürətlə inkişaf edir, qüdrətlənir və beynəlxalq aləmin nüfuzlu özü kimi öz mövqeyi və siyasəti ilə fərqlənir. Bu uğurun əsas şərti isə, Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, sabitlikdir.

Ardı 2-ci səh.

C.Ə.Səlimovanın "Şərəf" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:
Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafında böyük xidmətlərinə görə Cənnət Əlibay qızı Səlimova "Şərəf" ordeni ilə təltif edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 17 yanvar 2020-ci il

Nazirlər Kabinetində əmək münasibətlərinin tənzimlənməsinə həsr olunmuş müşavirə keçirilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 13-də ötən ilin yekunlarına həsr olunmuş müşavirədə hökumətə müvafiq tapşırıqlar verdi. Bununla əlaqədar yanvarın 17-də Nazirlər Kabinetində müşavirə keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, həmin tapşırıqların icrası ilə bağlı ilk müşavirə qeyri-rəsmi məşğulluğun leqallaşdırılması məsələsinə həsr olundu. Azərbaycan Respublikasının Baş Naziri Əli Əsədov bildirdi ki, Prezident İlham Əliyev 2019-cu ilin yekunlarına həsr olunmuş müşavirədə hökumətə qarşısında 25-dən çox tapşırıq qoyub. Nazirlər Kabineti bu tapşırıqları sistemləşdirib və həyata keçirilməsi üçün Tədbirlər Planı hazırlayıb, bununla bağlı müvafiq sərəncam imzalanıb.

Baş Nazir Əli Əsədov deyib ki, Prezident İlham Əliyev müşavirədə qeyri-rəsmi məşğulluğun qarşısının alınmasını, şəffaflığın artırılmasını xüsusilə vurğulayıb və bugünkü toplantı Prezidentin tapşırıqlarının icrası istiqamətində keçirilən ilk müşavirədir. Əli Əsədov qeyd edib ki, son 2 ildə Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödəmələrin 37 faizdən çox artması aparılan islahatların real göstəricisidir. Görülən işlərin nəticəsində vergi bazası da genişləndirilib. Amma, Azərbaycan Prezidentinin siyasi iradəsi

belədir ki, bu iş daha da güclənməlidir.

Tədbirlər Planında nəzərdə tutulmuş məsələlərin həlli ilə bağlı bugünkü görüşlər işlər və qarşıda duran vəzifələr barədə məlumat verən Baş Nazirin müavini, komissiyanın sədri Əli Əhmədov deyib ki, son 15 ildə ölkədə 2 milyondan çox yeni iş yeri yaradılıb, işsizliyin səviyyəsi 5 faizə enib. Tədbirlər planı 5 bölmədən 36 maddədən ibarətdir. İndiyədək həmin maddələrin 18-i tam, 7-si qismən icra edilib, 11 maddə üzrə işlər mədəmi icra olunacaq. Ümumilikdə görülmüş işlər məhsuldar. 2017-ci ilin ikinci yarısından 2019-cu ilin sonunadək ümumilikdə 300 minədək əmək müqaviləsinin artımı müşahidə olunub. İlbəil dinamikanın artması da yaxşı göstəricidir. Təkcə 2019-cu il də bu göstərici 153 min olub.

Ardı 2-ci səh.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının iclası keçirilib

Yanvarın 17-də Məzahir Pənahovun sədrliyi ilə Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) növbəti iclası keçirilib.

MSK Katibliyinin Media və ictimai əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdikləri kimi, əvvəlcə komissiyanın 2020-ci il yanvarın 9-da keçiriləcək iclasının protokolu təsdiq olunub. Sonra kütləvi informasiya vasitələrində seçkiqabağı təşviqatın aparılması zamanı qanunvericiliyin tələblərinə əməl olunmasına nəzərət etmək məqsədilə MSK nəzdində fəaliyyət göstərən Mətbuat qrupunun tərkibində dəyişiklik edilib.

İclasda 2020-ci il fevralın 9-na təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi seçkilərlə əlaqədar MSK-ya daxil olan müraciətlərə də baxılıb. Seçki prosesinin iştirakçıları olan maraqlı subyektlərin iştirakı ilə müraciətlər geniş müzakirə edildikdən sonra qərarlar qəbul olunub. Müraciətlərin müzakirəsi zamanı namizədin qeyd alınmasından

imtinaya edilməsinə dair bir dairə seçki komissiyasının qərarı ləğv olunaraq, eləcə də digər dairə seçki komissiyasının hərəksizliyi səbəbindən hüquq pozulan vətəndaşın müraciəti təmin edilərək, namizədləri öz təşəbbüsləri ilə irəli sürülən iki nəfərin Milli Məclisə seçkilərdə namizədliyi MSK tərəfindən qeydə alınıb.

Milli Məclisə seçkilərin izlənməsinə qatılan beynəlxalq müşahidəçilərin və kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələrinin iştirak etdiyi iclasda cari məsələlərə də baxılıb.

Həyata keçirilən islahatlar daha çox sosial sahəni əhatə edir

Prezident İlham Əliyevin dəfələrlə səsəndirdiyi

"Bizim siyasətin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşının mənafeyi dayanır" bəyanatı keçən il də öz təsdiqini tapdı

Xəbər verdiyi kimi, yanvarın 13-də Prezident İlham Əliyevin yanında 2019-cu ilin yekunlarına həsr olunmuş müşavirə keçirilmişdir. Dövlət başçısı müşavirədə ötən il qazanılan uğurlar və qarşıda duran vəzifələr barədə ətraflı danışmış, eyni zamanda yad verilən nöqsanları tənqid etmiş və onların aradan qaldırılması üçün aidiyyəti dövlət qurumlarına tapşırıqlar vermişdir.

Ölkə rəhbəri çıxışlarında dəfələrlə vurğulamışdır ki, dövlətin həyata keçirdiyi siyasətin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşının mənafeyi, sosial müdafiəsinin təminatı durur. Bu müşavirədə də sözügedən sahədə əldə edilən uğurlar xüsusilə vurğulandı. Qeyd edildi ki, ötən il sosial sahədə həyata keçirilən uğurlu islahatlar, qəbul edilən qərarlar tarixi əhəmiyyət daşıyır.

Ardı 7-ci səh.

"Cənub qaz dəhlizi"nin sonuncu seqmenti TAP-in da çəkilişi tamamlanmaq üzrədir

Azərbaycanın təşəbbüsü və liderliyi ilə reallaşan neft-qaz, ixrac, nəqliyyat və digər infrastruktur layihələri hazırda dünyada həyata keçirilən ən iri layihələrdəndir.

1990-cı illərin ikinci yarısından üzübəri ölkəmiz Bakı-Novorossiysk (Şimal İxrac Boru Kəməri), Bakı-Supsa (Qərbi İxrac Boru Kəməri), Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) əsas ixrac neft kəmərinə çəkilib. 13 ildən çoxdur "Şahdəniz" qazını Türkiyəyə çatdıran Bakı-Tbilisi-Ərzurum (BTƏ) kəməri məhz BTC-nin

TANAP-ın Avropa sərhədinə çatması ötən ilin mühüm hadisələrindən olmuşdur

təcürbesinə əsaslanıb. BTƏ isə öz növbəsində daha böyük layihəyə - "Cənub qaz dəhlizi"ne yol açıb. Azərbaycan dövləti neft-qaz layihələrindən daxil olan gəlirlərdən səmərəli is-

tifadə edərək genişmiqyaslı infrastruktur layihələri həyata keçirib. Bunların arasında dünya səviyyəli əlaqələndirici layihələr var ki, onlar Azərbaycanı beynəlxalq nəqliyyat qovşağına çevirib.

Bu il yanvarın 13-də Prezident İlham Əliyevin yanında 2019-cu ilin yekunlarına bağlı keçirilən müşavirədə bunların tarixi layihələr olduğu vurğulanıb.

Ardı 7-ci səh.

Dənizdə haqq savaşı

Kapitan Rövşən Dəmirov: "Yarım saat dayanmadan gəmini güllələdilər"

Azərbaycan tarixinin səhifələrinə qara hərflərlə yazılmış 20 Yanvar faciəsindən otuz il keçməsinə baxmayaraq, ağrı-acısı hələ də təzədir. Bəlkə də otuz il zaman baxımından uzun görünür, əslində isə bu müddət o qədər də uzaq keçmiş sayılmaz. Sanki həmin gecə baş verən qətləmin, xalqımızın yaşadığı faciənin üzərindən heç otuz gün də keçməyib. Çünki o qanlı gecənin şahidləri bu gün də həmin hadisələri xatırlayanda eyni hissləri, duyğuları, ağrıları yaşayırlar...

Bəli, o gecə vətən övladları birlikdə olub zülmə dirənc göstərərək, əliyalın ölümün ağuşuna atıldılar. Hər kəs bacardığı qədər vətəndaşlıq borcunu yerinə yetirdi, var qüvvəsi ilə mübarizəyə qalxdı. Və bu mübarizə tək quruda yox, dənizdə də getdi. O günlər torpağın üzərində baş verən hər şey haqda çox danışılıb, yazılıb, nümayiş olunub. Amma Xəzərin sularında qalxan "firtınadan", kapitanların Vətən uğrunda apardıqları dəniz savaşıdan bəlkə də çox adam məlumatlı deyil.

Ardı 4-cü səh.

Azərbaycan sabitlik məkanı kimi inkişaf edir

Əvvəli 1-ci səh.

Sabitlik dövlətimizin, xalqımızın ən mühüm nailiyyətlərindən biridir

Əldə etdiyimiz uğurların müxtəlif amillərlə yanaşı, xüsusən sabitliyin təmin edilməsi ilə bağlı olması özünü tarixi təcrübədə təsdiq edən mühüm faktordur. Bu gün bir sıra ölkələrin özünün ən yüksək inkişaf dövrünü yaşaması mehaz sabitliyin və qanunçuluğun sayəsində mümkün olub. Lakin bizi bu günlərə gətirən yollar heç də həmişə hamar olmayıb. Ən azından müstəqilliyimizin ilk illərində hakimiyyətdə olan qüvvələrin başpozuq fəaliyyətlərinin nəticəsində Azərbaycanda cinayətkarlığın və təhlükəsizliyə təhdidlərin baş alıb gətməsi çoxunun yaddaşında dərin iz buraxıb. Yalnız Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı ilə ölkədə sabitlik bərqərar edildi, cinayətkarlığa, ictimai-siyasi inkişaf üçün təhlükə doğuran zərərlər meyillərə, qanunsuz silahlı birləşmələrə qarşı uğurlu və təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirildi.

Son 16 ildə ölkəyə rəhbərlik edən Prezident İlham Əliyevin uğurlu daxili və xarici siyasətinin nəticəsi olaraq ölkəmizdə sabitlik və əmin-amanlıq daha da möhkəmlənib. Sabitlik adası kimi tanınan Azərbaycan beynəlxalq birliyin ən firavan subyektlərindən birinə çevrilib. Bu gün də regionumuzda və ətraf bölgələrdə xoşagəlməz hadisələr baş verməkdədir. Dünyanın bir sıra nöqtələrində, eləcə də Yaxın Şərqdə gərgin proseslər sabitliyin nə qədər böyük dəyər olduğunu təsdiqləyir. Bəzi güclər öz maraqlarına onların daxilində vəziyyəti gərginləşdirir, vətəndaş müharibəsinə, qanlı aksiyalara səbəb olurlar. Yaxın Şərqdə qarşıdurmalar sənəmək bilmiş, İraq və Suriyada terrorçular hələ də meydan salıyır. Bu ölkələrin hər biri dini və etnik zəminə də təhdidlərə qarşılaşıb. Onların xalqları, günaahsız insanları çox ağır məhrumiyyətlərə üzə qalaraq humanitar fəlakətə düşər olub.

Bütün bunlar bir daha bu realiti təsdiqləyir ki, hər bir cəmiyyətin qarşısında duran ən mühüm vəzifələrdən biri mehaz sabitliyin təmin edilməsidir.

Təsədüfi deyil ki, müşavirədəki çıxışında İlham Əliyev ilk olaraq bu məsələyə toxundu, Azərbaycanın sabitlik məkanı kimi inkişaf etdiyini dedi: "Biz il ərzində müxtəlif yerlərdə gərginliyin artmasını gördük. Qanlı toqquşmalar, müharibələr, kütləvi etiraz aksiyaları, polis zorakılığı, insan haqlarının kobudcasına pozulması, demokratik dəyərlərin tapdalanması - bütün bunlar dünyanın demək olar ki, bütün yerlərində müşahidə olunur. Avropa, Asiyada, Latın Amerikasında, postsosvet məkanında, bizim bölgəmizdə, Yaxın Şərqdə, dünyada gərginlik artır. Azərbaycan isə sabitlik məkanı kimi inkişaf edir".

Bir vacib məsələni də unutmalı deyilik ki, Azərbaycanda bərqərar olunmuş ictimai-siyasi sabitlik ölkəmizi sevməyən bir sıra xarici dairələrin və onların öz içimizdəki əlaltılarının maraqlarını təmin etmir. Ona görə anti-azərbaycançı adlandırıldığı bu şəbəkənin ayrı-ayrı elementləri Azərbaycanda sabitliyin pozulması üçün daim müxtəlif sənarilər hazırlayıb və onu ayrı-ayrı vasitələrlə həyata keçirməyə cəhd edirlər. Ancaq onların mekləri güclü Azərbaycan dövlətinin, xalq-hakimiyyət vəhdətinin qarşısında həmişə puça çıxıb, bütün bəd niyyətləri gözərlənə qalıb. Ölkədə təhlükəsizliyimizi təhdid edən planlara qarşı vaxtında uğurlu önleyici tədbirlər həyata keçirilir. İstənilən alçaq məqsədin qarşısını almaq üçün Azərbaycan kifayət qədər imkanlara və qabaqcıllıq tədbirlərə malikdir.

Azərbaycanda təmin olunmuş sabitlik dövlətimizin, xalqımızın ən mühüm nailiyyətlərindən biridir. Sabitliklə yanaşı, Azərbaycanda həm də sarsılmaz xalq-İqtidar birliyi mövcuddur. Bu da öz növbəsində Azərbaycanda daha da qüdrətlənməsinə və inkişafına xidmət edir.

Rəşad CƏFƏRLİ, "Azərbaycan"

Nazirlər Kabinetində əmək münasibətlərinin tənzimlənməsinə həsr olunmuş müşavirə keçirilib

Əvvəli 1-ci səh.

Həmin 300 minədək artım ümumilikdə məşğul əhalinin faiz etibarilə artımının 21,2 faizi deməkdir.

Əmək və sosial hüquqların qorunması ilə bağlı görülən işlər barədə məruzə edən Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Sahil Babayev bildirdi ki, 2019-cu ildə əmək müqavilələri üzrə qeydə alınan 153 min artımın 99 minə mēz əzəl sektorun payına düşüb.

İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov isə qeyd etdi ki, qeyri-rəsmi məşğulluğun qarşısının alınması istiqamətində 2019-cu ildə yerlərdə bir sıra operativ vergi tədbirləri keçirilib. İl ərzində 7294 pozuntlu fakt aşkarlanıb və qanunvericiliyə uyğun olaraq ilk hal olduğu üçün sahibkarlara yazılı xəbərdarlıq edilib. Lakin bundan nəticə çıxarmayaraq təkrarən belə addım atan şəxslərə 268 min manat maliyyə sanksiyası tətbiq olunub, 27 fakt üzrə cinayət işi açılıb. İl ərzində vergi orqanlarının xətti ilə sosial sığorta haqları üzrə dəxliolmalar 26 faiz artaraq 2 milyard 931 milyon manat təşkil edib, proqnoz 105,8 faiz icra olunub.

Dövlət Statistika Komitəsinin sədri Tahir Budaqov bildirib ki, ötən 2 ildə komissiyaların fəaliyyəti nəticəsində mühüm nailiyyətlər əldə olunub, çox güclü institutional baza yaradılıb. Real nəticələr görülən işlərin dinamikasında da özünü göstərir. Dövlət Statistika Komitəsi İqtisadiyyat və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi nazirlikləri ilə birgə razılaşdırılmış metodologiya əsasında qeyri-rəsmi məşğulluğun səviyyəsinin qiymətləndirilməsi üzrə təhlillər aparıb. Bu təhlillərin beynəlxalq metodologiya əsasında hazırlanması üçün xarici ekspertlər cəlb olunub.

Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Ülvi Mehdiyev deyib: "Təhlillər göstərir ki, qeyri-rəsmi məşğulluğun yüksək olduğu sahələrdən biri də tikinti sektorudur. 2017-2019-cu illərdə bu sahədə 171 monitoring heyata keçirilib, 170 min 600 əmək müqaviləsi imzalanıb ki, onların 90 min 451-i və ya 45 faizi sırf bu monitoringlər nəticəsində işəgötürənlər tərəfindən bağlanmış müqavilələrdir. Yəni, monitoringlər bu sektorda əmək müqavilələrinin 45 faiz rəsmiləşdirilməsinə imkan yaradıb".

Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədri Anar Quliyev bildirdi ki, tikinti sahəsində qeyri-rəsmi əmək münasibətlərinin qarşısını almaq üçün vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin böyük əhəmiyyətini qeyd edən İdarə rəisi "Təhlükəsiz şəhər" xidmətinin operatorları tərəfindən 5 minə yaxın hadisənin aşkarlandığını, kameraların arxiv görüntülərindən istifadə edilərkə 278 bağlı cinayətin açıldığını bildirdi.

İl ərzində 34 soyğunçuluq və quldurluq cinayəti törətmiş 78 nəfərdən ibarət 33 qrupun, eləcə də 95 mənzildən oğurluq edən 131 nəfərdən ibarət 57 cinayətkar qrupun işıf olduğunu nəzərə çatdıran M.Seyidov narkotiklərlə bağlı aşkarlanan 1244 fakt üzrə 372 kiloqramdan çox müxtəlif növ narkotik vasitənin qanunsuz dövriyyədən çıxarıldığını, istintaqı tamamlanmış cinayət işləri üzrə vətəndaşlara dəymiş maddi ziyanın isə 94,7 faizinin ödətilərildiyini vurğulayıb.

Məruzə ətrafında çıxış edən Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin əidiyyəti struktur qurumlarının və rayon polis idarələrinin rəisləri hesabat ilində əldə olunmuş müsbət nəticələrlə yanaşı, xidməti fəaliyyətdə yol verilən bəzi nöqsan və çatışmazlıqlara da toxunaraq, onların aradan qaldırılması üçün həyata keçiriləcək tədbirlər barədə məlumat veriblər.

Müşavirəyə yekun vuran Daxili İşlər naziri, general-polkovnik Vilayət Eyvazov 2019-cu ildə paytaxt polis orqanlarının cinayətkarlıqla mübarizə və ictimai təhlükəsizliyin təmin edilməsi sahəsindəki xidməti fəaliyyətini müsbət qiymətləndirib. Konkret tapşırıq və tövsiyələrini verən nazir Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin, eləcə də onun əidiyyəti struktur qurumlarının və rayon polis idarələrinin rəhbər heyətində 2020-ci ildə xidməti fəaliyyətdə əsas diqqət xəssi həyat arasında nizam-intizamın möhkəmləndirilməsinə, cinayətkarlığın və digər hüquqazidd əməllərin qarşısının daha da qətiyyətlə alınmasına, insan və vətəndaş hüquq və əzadlıqlarının etibarlı qorunmasına, ən əsası isə vətəndaş məmnunluğunun yüksək səviyyədə təmin olunmasına yönəlməyi tələb edib.

Qanunla müəyyən edilən vəzifələrin yüksək səviyyədə icrası üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən bütün lazımi şəraitin yaradıldığını, daxili işlər orqan və hissələrinin dövlət qayğısı ilə hərtərəfli əhatə olunduğunu məmnunluqla vurğulayan general-polkovnik Vilayət Eyvazov əmin olduğunu bildirdi ki, bu ali diqqətə və etimada cavab olaraq Bakı şəhər polis qanununu şəxsi heyəti xidməti borcunu bundan sonra da layiqincə yerinə yetirəcək.

Müdafiə naziri ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi ilə görüşüb

Yanvarın 17-də Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anji Kaspskik ilə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, görüşdə qonşuların temas xəttindəki hazırkı vəziyyətinə, keçirilən monitorinqlərin nəticələrinə və münacişənin həllinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsində ötən ilin yekunları müzakirə olunub

Yanvarın 17-də Daxili İşlər naziri, general-polkovnik Vilayət Eyvazovun iştirakı ilə Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsində 2019-cu ilin yekunlarına həsr olunmuş geniş əməliyyat müşavirəsi keçirilib.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, müşavirəni giriş sözü ilə açan nazir V.Eyvazov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən məqsədyönlü hüquq-mühafizə siyasəti, konkret hədəflərə istiqamətlənmiş fəaliyyəti nəticəsində ölkənin siyasi və sosial-iqtisadi həyatında baş verən davamlı inkişafın daxili işlər orqanlarının, o cümlədən paytaxt polisinin də fəaliyyətinin daha da təkmilləşdirilməsinə müsbət təsirini vurğulayıb.

Sonra Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin rəisi, polis general-mayoru Mirqafar Seyidov hesabat dövründə paytaxtda cinayətkarlıqla mübarizə, ictimai qaydanın və təhlükəsizliyin təmin olunması, qazanılan nəticələr və qarşıda duran vəzifələr barədə məruzə ilə çıxış edib.

Məruzədə bildirib ki, ötən il paytaxtda ümumilikdə 11 min 176 cinayət qeydə alınıb. Onların 88,6 faizi az ağır, 11,4 faizi isə ağır və xüsusilə ağır növlər olub. 2018-ci ildə müqayisədə hesabat dövründə ümumi cinayətlər 5,4, ağır və

xüsusilə ağır cinayətlər 2,3, az ağır cinayətlər 5,4, böyük ictimai təhlükə törətməyən cinayətlər 6,6, adam öldürməyə cəhdlər 18,8, dələduzluq 33,9, soyğunçuluq 3,7, quldurluq 3,9, hədə-qorxu ilə tələb etmə 28,9 faiz azalıb.

Cinayətlərin profilaktikasında və açılmasında müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqinin böyük əhəmiyyətini qeyd edən İdarə rəisi "Təhlükəsiz şəhər" xidmətinin operatorları tərəfindən 5 minə yaxın hadisənin aşkarlandığını, kameraların arxiv görüntülərindən istifadə edilərkə 278 bağlı cinayətin açıldığını bildirdi.

İl ərzində 34 soyğunçuluq və quldurluq cinayəti törətmiş 78 nəfərdən ibarət 33 qrupun, eləcə də 95 mənzildən oğurluq edən 131 nəfərdən ibarət 57 cinayətkar qrupun işıf olduğunu nəzərə çatdıran M.Seyidov narkotiklərlə bağlı aşkarlanan 1244 fakt üzrə 372 kiloqramdan çox müxtəlif növ narkotik vasitənin qanunsuz dövriyyədən çıxarıldığını, istintaqı tamamlanmış cinayət işləri üzrə vətəndaşlara dəymiş maddi ziyanın isə 94,7 faizinin ödətilərildiyini vurğulayıb.

Məruzə ətrafında çıxış edən Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin əidiyyəti struktur qurumlarının və rayon polis idarələrinin rəisləri hesabat ilində əldə olunmuş müsbət nəticələrlə yanaşı, xidməti fəaliyyətdə yol verilən bəzi nöqsan və çatışmazlıqlara da toxunaraq, onların aradan qaldırılması üçün həyata keçiriləcək tədbirlər barədə məlumat veriblər.

Müşavirəyə yekun vuran Daxili İşlər naziri, general-polkovnik Vilayət Eyvazov 2019-cu ildə paytaxt polis orqanlarının cinayətkarlıqla mübarizə və ictimai təhlükəsizliyin təmin edilməsi sahəsindəki xidməti fəaliyyətini müsbət qiymətləndirib. Konkret tapşırıq və tövsiyələrini verən nazir Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin, eləcə də onun əidiyyəti struktur qurumlarının və rayon polis idarələrinin rəhbər heyətində 2020-ci ildə xidməti fəaliyyətdə əsas diqqət xəssi həyat arasında nizam-intizamın möhkəmləndirilməsinə, cinayətkarlığın və digər hüquqazidd əməllərin qarşısının daha da qətiyyətlə alınmasına, insan və vətəndaş hüquq və əzadlıqlarının etibarlı qorunmasına, ən əsası isə vətəndaş məmnunluğunun yüksək səviyyədə təmin olunmasına yönəlməyi tələb edib.

Qanunla müəyyən edilən vəzifələrin yüksək səviyyədə icrası üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən bütün lazımi şəraitin yaradıldığını, daxili işlər orqan və hissələrinin dövlət qayğısı ilə hərtərəfli əhatə olunduğunu məmnunluqla vurğulayan general-polkovnik Vilayət Eyvazov əmin olduğunu bildirdi ki, bu ali diqqətə və etimada cavab olaraq Bakı şəhər polis qanununu şəxsi heyəti xidməti borcunu bundan sonra da layiqincə yerinə yetirəcək.

Hikmət HACIYEV: "AI-nin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü ilə bağlı ardıcıl mövqeyini yüksək qiymətləndiririk"

"Avropa İttifaqının Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, sərhədlərinin toxunulmazlığı və suverenliyi ilə bağlı ardıcıl mövqeyinin olmasını təqdir edirik".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri jurnalistlərə açıqlamasında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev söyləyib.

Hikmət Hacıyev qeyd etdi ki, Avropa İttifaqı Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü daim dəstəkləyir. "Biz bundan əvvəl Şərq Tərəfdaşlığı ilə əlaqədar Brüssel

Sammitinin yekun sənədlərinə, həmçinin Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında hazırlanmış "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədinə baxsaq görürük ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə münasibətdə qətiyyətli və birmənalı dəstək var. Ona görə də bunun davamı olaraq Avropa İttifaqının xarici və təhlükəsizlik siyasətinin həyata keçirilməsinə dair sənədə Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrinin, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünə münasibətdə ifadə olunan bu mövqeyi yüksək qiymətləndiririk" deyər Prezidentin köməkçisi bildirdi.

Prezidentin köməkçisi: "Ermənistan tərəfi münacişənin həlli ilə bağlı cəfəng fikirlər söyləmək əvəzinə lazımi addımları atmalıdır"

"Ermənistan tərəfi Dağlıq Qarabağ münacişəsinin həlli ilə bağlı cəfəng fikirlər söyləmək əvəzinə lazımi və ləbiid addımları atmalıdır. Bu addım da, ilk növbədə, Ermənistan qonşularının Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxarılmasıdır".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri jurnalistlərə açıqlamasında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev deyib.

Prezidentin köməkçisi qeyd etdi ki, münacişənin həlli populizm obyekti olmamalıdır. Ermənistan işğalçı dövlətdir, bir milyondan çox azərbaycanlı qaçaqın və məcburi köçkün var. Ona görə də

Dağlıq Qarabağ münacişəsinin həllinə irəliləyiş əldə etmək istəyirsə, münacişənin fundamental əsasını təşkil edən amil, yəni işğal əmili aradan qaldırılmalıdır. Sonra münacişənin həllinə müxtəlif etimad quruculuğu xarakterli daşıyan tədbirlərin həyata keçirilməsi kimi məsələlər ola bilər. Ermənistanın özünə düşən beynəlxalq, hüquqi və siyasi məsuliyyət ondan ibarətdir ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə uyğun olaraq öz qonşularını Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərindən çıxarsın. Ermənistan Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində qeyri-qanuni fəaliyyətlərini dayandırmalıdır. Mehaz bundan sonra Ermənistan tərəfi iddia edə bilər ki, danışıqlar prosesində konstruktiv və səmimi şəkildə iştirak edir.

Prezident Administrasiyasının rəsmi Ermənistanın baş nazirinin 20 Yanvar şəhidlərini ekstremistlər adlandırmasına da münasibət bildirdi: "Bu, cəfəngiyatın bəzə nümunəsidir, ondan başqa nə gözləmək olardı?! Nikol Paşinyan Soljenitsini faşist cəlladı, faşist qüvvələrinin tərkibində qulluq etmiş Qaregin Njde ilə müqayisə etmişdi".

Hikmət Hacıyev deyib ki, 20 Yanvar faciəsi beynəlxalq ictimaiyyətin tərəfindən qəbul olunur və şühidliyin xatirəsi əziz tutulur. İyirmi Yanvar beynəlxalq səviyyədə, bütün diplomatik nümayəndəliklərimizdə də qeyd olunur. Bu faciə ilə bağlı müxtəlif tədbirlər keçirilir, həqiqətlər beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılır.

Ali Məhkəmənin sədri Salyanda vətəndaşları qəbul edib

Ali Məhkəmənin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, yanvarın 17-də Ali Məhkəmənin sədri Rəhim Rzaev Salyan Rayon Məhkəməsinin inzibati binasında vətəndaşları qəbul edib.

Daha sonra Şirvan Apelyasiya Məhkəməsinin sədri və Salyan Rayon Məhkəməsi hakimlərinin iştirakı ilə müşavirə keçirilib.

Ali Məhkəmənin sədri Azərbaycan Prezidentinin məhkəmə-hüquq islahatlarının dərindən icrasına dair 2019-cu il 3 aprel tarixli fərmanının icrası üzrə görülən işlərdən bəhs edib, vahid məhkəmə təcrübəsinin formalaşdırılması, sahibkarlıq fəaliyyətinə dair mübahisələr üzrə ayrıca ixtisaslaşmış məhkəmələrin yaradılması ilə bağlı mühüm qanunların qəbul olduğunu vurğulayıb.

RF Dövlət Dumasının deputatı Dmitri Savelyev Bakıya "Əmək rəşadəti şəhəri" adı verilməsini təklif edib

RF Dövlət Dumasının deputatı Dmitri Savelyev Bakıya "Əmək rəşadəti şəhəri" adı verilməsini təklif edib.

2020-ci ildə Böyük Vətən müharibəsində Qələbənin 75 illiyi qeyd ediləcək. AZƏRTAC xəbər verir ki, bununla əlaqədar Rusiya Dövlət Dumasında Sakinləri hərbi və mülki təyinatlı məhsullar istehsal edən müəssisələrdə fasiləsiz işi təmin etmiş, bu zaman kütləvi əmək fədakarlığı göstərmiş şəxslərə "Əmək rəşadəti şəhəri" adı verilməsinin hüquqi əsaslarını müəyyən edən qanun layihəsi müzakirə olunub.

Rusiya deputatı vurğulayıb: "İndi, "Əmək rəşadəti şəhəri"nin yüksək statusunu müzakirə etdiyimiz maqamda bir presedentli hökmən nəzərə almaq lazımdır: bu ada postsosvet məkanındakı şəxslərə də layiqdirlər. Məsələn, Bakıya "Qəhrəman şəhər" adı verilməsi məsələsi dəfələrlə qaldırılıb. Böyük Vətən müharibəsi dövründə Bakı sakinləri sovet tanklarını və təyyarələrini yanacaqda təchiz etmək üçün gecə-gündüz işləyiblər. Müharibə illərində Azərbaycanda "Bizim Stalingrad hər bir neft quyusunun yanındadır" sözləri yazılmış plakatlar asılmışdı. Sovet ordusu üçün lazımlı olan bütün yanacaq 80 faizi buradan daxil olurdu. Əvvələn, Rusiya SSRİ-nin hüquqi varisidir, ikincisi, bizim dövlətimiz xalqımızın tarixi yaddaşının qorunub saxlanmasına yönəlməmiş siyasi kursa həmişə birmənalı şəkildə riayət edib. Bu mənada vurğulamaq məntiqlidir ki, Böyük Vətən müharibəsində Qələbə oxvətli vahid sovet xalqının hədsiz səyləri sayəsində qazanılıb. Bu gün biz müxtəlif ölkələrdə yaşasaq da, cəbhədə həlak olanlara və cəbhənin ehtiyacı üçün işləyənlərə, özü də bir daha vurğulamaq istəyirəm, gecə-gündüz işləyənlərə ehtiramımızı ifadə edə bilərik. Ona görə də bu qanun layihəsində Bakıya bu yüksək adın verilməsi imkanının nəzərə alınmasını istəyirik."

QANLI YANVAR - 30 il

Şəhidlər xiyabanı ziyarətçiləri qəbul etməyə hazırdır

Xalqımız bu il də qanlı 20 Yanvar faciəsini böyük ehtiram və qürur hissi ilə qeyd edir. Bu münasibətlə respublikamızın müqəddəs ziyarətgahında hazırlıq və son salıq-sahman işləri başa çatıb. Bu müqəddəs məkanda 158 nəfər 20 Yanvar şəhidi uyuyur, onlardan dörd nəfəri namalum şəxsdir. Burada həmçinin 256 nəfər Qarabağ müharibəsi və 38 nəfər daxili qoşunların şəhidi dəfn olunub. Xiyabanda 1992-ci il yanvarın 25-26-da baş verən Daşaltı əməliyyatındakı 70 şəhidin adına da abidə ucaldılıb.

Xalqımızın müqəddəs ziyarətgahı olan Şəhidlər xiyabanında əbədiyyət yuxusuna getmiş Vətən övladları İlahi zirvəni fəth ediblər. Bu səbəbdən də Şəhidlər xiyabanı xalqımızın müqəddəs yerlərindən sayılır. 20 Yanvar şəhidləri ilə bərabər burada uyuyan bütün şəhidlər böyük ehtiramla anılır. Çünki bu müqəddəs ziyarətgah xalqımızın həm hüzn, həm də qürur yeridir. Öz rəngarəng görünüşü ilə Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş qəhrəman oğul və qızlarımızın uyuduğu Şəhidlər xiyabanı ziyarətçiləri qəbul etməyə hazırdır.

Faciədən 30 il keçməsinə baxmayaraq, şəhidlərimizin əziz xatirəsinə ehtiramını bildirmək üçün insanlar bu günlərdə də xiyabana üz tutur. Yanvarın 20-də böyük bir izdihama qoynunu açacaq bu müqəddəs məkən al-qırmızı rəngə boyanıb.

On gündən çoxdur ki, xiyabanda müxtəlif hazırlıq işləri görülür. Abadlıq, səliqə-sahman işləri ilə tanış olmaq üçün biz də Şəhidlər xiyabanına gəldik.

Tədbirlər planına uyğun olaraq, şəhidlərimizin əziz xatirəsinin dərin hüznə yad edilməsi, 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünün layiqincə keçirilməsi məqsədilə işlər tam yekunlaşıb.

Şəhidlər xiyabanında xüsusi hazırlanmış layihə əsasında bədi-estetik cəhətdən 20 Yanvar tematikasına uyğun dizayn-tertibat işləri aparılıb, ərazidə cari təmir, abadlıq və təmizlik işləri görülüb, yaşılıqlar qaydaya salınıb.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin ərazidə olan nümayəndəsi bildirdi ki, xiyabandakı bütün elektrik avadanlıqları, eləcə də naqillər yoxlanılıb və digər lazımi tədbirlər görülüb.

Hər il olduğu kimi, bu il də xiyabanın girişində xüsusi zövqlə qorənfilərdən hazırlanmış xalça göz oxşayır. Di-varlara və səkilərə bərkidilən təbii qorənfillər də xüsusi düzülüşü ilə seçilir. Əraziyə cəlb olunan mənzil-kommunal təsərrüfatı birliyinin işçiləri və mütəxəssislər böyük həvəslə öz işlərini görürdülər. Xiyabanın ərazisində təmizlik və abadlıq işləri ilə məşğul olan Çərçəz Rzayev bildirdi ki, gördüyü işdən zövq alır və əməyinin qarşılığında heç bir maddiyyat güdmür. Onun fikrincə, şəhidlərə ehtiram nü-

münəsi göstərməkdən gözəl bir iş yoxdur və nə qədər çalışsalar da, qəhrəmanlarımızın burcundan çıxıb bilməzlər. Çünki onların sayəsində bu gün müstəqil Azərbaycanda sakit həyat hökm sürür.

Yanvarın 14-dən Bakı Şəhər İctimaiyyəti nümayəndələrinin, idarə, təşkilat və məktəblərin kollektivlərinin, məktəblərdə təhsil müəssisələrində tərbiyə alan uşaqların, orta və ali təhsil ocaqlarının şagird və tələbələrini Şə-

hidlər xiyabanına ziyarəti başlayıb. Biz orada olanda Bakı Şəhər Orta məktəblərindən gələn şagirdlər "Müasir Azərbaycan tarixi" fənnindən 20 Yanvar faciəsi ilə əlaqədar dərslərini əli Şəhidlər xiyabanında keçirdilər.

Ziyarətçilər arasında diqqətimizi çəkən əli qorənfil bir qrup ortayaxşı qadınlarla da tanış olduq: Yegane Rəhimova, Kifayət Məhərrəmov, İradə Əsgərova, Sever Rüstəmov, Sima İsrailova və

Şəfiqə Həsənova... Kifayət Məhərrəmov bildirdi ki, bəli, tibb işçisiyəm, uzun müddətdir ailəmlə Türkiyədə yaşayıram. Hər il 20 Yanvar - hüzn günündə iştirak etmək üçün İstanbuldan Bakıya gəlirəm. Bir neçə saat əvvəl yaxınlarımızın məni beynəlxalq hava limanında qarşıladılar, eile oradan da birbaşa buraya gəlmişik. Yanvarın 20-si günü də daxil olmaqla hər gün rəfiqələrimlə buraya ziyarətə gələcəyəm. Allah-Taala bütün şəhidlərimizin ruhunu behiştlik etsin, cəmi şəhidlərin ailələrinə və xalqımıza səbir dileyirəm.

Matəm günü Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsi tərəfindən yanvarın 20-də ziyarətə gələnlərin hərəkət marşrutunun müəyyənləşdirilməsi, ictimai asayişin qorunması, nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinin tənzimlənməsi, Bakı Şəhər Baş Səhiyyə İdarəsi tərəfindən isə xiyabanda təcili tibbi yardım xidmətinin təşkili həyata keçiriləcək.

Mərasim günü xiyabanda matəm musiqisi səslənəcək, digər təşkilatı işlər görülməyəcək. Yanvarın 20-də saat 12:00-də şəhidlərin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad ediləcək, faciənin ildönümü ilə bağlı hüzn əlaməti olaraq dövlət bayraqları endiriləcək. Bu an bütün dünya azərbaycanlıları və tərəqqipərvər bəşəriyyəti xalqımızla həmrəy olacaq. Hamımızın ürəyindən bu hisslər keçəcək - Vətən sağ olsun!

Rəhman SALMANLI,
Ağaəli MƏMMƏDOV (foto),
"Azərbaycan"

20 Yanvar şəhidlərinin ailələrinə və 20 Yanvar əlillərinə birdəfəlik maddi yardım ayrılıb

20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü ilə əlaqədar Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində tədbir keçirilib. Nazirliyin İctimaiyyətlə əlaqələr və kommunikasiya şöbəsinin AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, tədbirdə əvvəlcə 1990-cı ilin 20 Yanvar hadisələrindən bəhs edən film nümayiş olunub, sonra şəhidlərin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

20 Yanvar faciəsindən artıq 30 il ötdüyünü bildiren Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi nazirinin müavini A.Kərimov bildirdi ki, 20 Yanvar günü Azərbaycanın suverenliyi, müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizənin rəmzi olan bir gün kimi hər il yad edilir. 1990-cı il yanvar ayının 19-dan 20-nə keçən gecə keçmiş SSRİ rəhbərliyinin göstərişi ilə sovet hərbi birləşmələri ağır silahlı texnika ilə Azərbaycana daxil olaraq dinc əhaliyə qarşı dəhşətli qətləməyə başlayıb. Nəticədə 147 nəfər amansızcasına qətlə yetirilib, 744 nəfər yaralanıb, yüzlərlə adam itkin düşüb, 841 nəfər qanunsuz olaraq həbs edilib.

A.Kərimov qeyd edib ki, faciədən bir gün sonra, 1990-cı il yanvarın 21-də xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin böyük cəsarət nümayiş etdirərək Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyində sovet rəhbərliyindən bu dəhşətli cinayəti kəskin şəkildə pisləyən, günahkarların cəzalandırılması tələbini irəli sürən bəyanatla çıxış etməsi faciəyə verilən ilk siyasi qiymət olub. Ulu Öndərin təşəbbüsü və tapşırığı ilə 1994-cü il martın 29-da qəbul edilən "1990-cı il yanvarın 20-də Bakıda törədilmiş faciəli hadisələr haqqında" qərarla 1990-cı ilin Qanlı 20 Yanvar faciəsinə dövlət səviyyəsində tam siyasi-hüquqi qiymət verilib.

Nazir müavini diqqətə çatdırıb ki, 20 Yanvar gününün Ümumxalq hüzn günü kimi elan olunması, "20 Yanvar şəhidi" fəxri adının təsis olunması, 20 Yanvar şəhidlərinin ailələrinin və 20 Yanvar əlillərinin sosial müdafiəsi işlərinə başlanılması da Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Prezident İlham Əliyevin sosial siyasəti həmin kateqoriyadan olanların da sosial müdafiəsinin ildən-ildə güclənməsinə imkan verir. İndiyədək nazirlik tərəfindən müharibə əlilləri və şəhid ailələri arasında 20 Yanvar əlilləri və şəhid ailələrinin manzillə, 20 Yanvar əlillərinin minik avtomobilləri ilə təminatı da həyata keçirilib.

Qeyd olunub ki, 20 Yanvar şəhidlərinin ailələri və 20 Yanvar əlilləri Prezidentin təqaüdü ilə, 20 Yanvar əlilləri əlilliyi görə müavinət və ya pensiya ilə təmin edilir. 2019-cu ildə təqdim edilən iki sosial paket çərçivəsində onların müavinət və təqaüdləri də orta hesabla 100 faiz artırılıb. 1 dərəcə əlilliyi olan şəxslərə qulluq edənər üçün Prezidentin aylıq təqaüdləri təsis edilib. Müharibə əlilləri və şəhid ailələri kimi, 20 Yanvar əlilləri və şəhid ailələrinin ölkəmizin ali və orta ixtisas təhsil müəssisələrində ödənişli təhsil alan övladlarının təhsil haqqı dövlət büdcəsi hesabına ödənilir.

Müvafiq Tədbirlər Planına uyğun olaraq, 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü ilə əlaqədar Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən 20 Yanvar şəhidlərinin ailələrinə və 20 Yanvar əlillərinə (103-ü şəhid ailəsi üzvü və 287-si 20 Yanvar əlili olmaqla 390 nəfərə) birdəfəlik maddi yardım ayrılıb.

Tədbirdə çıxış edən "Yeni Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru Hikmət Babaoğlu, "20 Yanvar" Cəmiyyətinin sədri Sultan Əzimzadə və 20 Yanvar faciəsinin şəhidlərindən biri Mübariz İsmayılov 1990-cı ilin 20 Yanvar hadisələrini xatırlayaraq həmin gecə baş verən qırğın və xalqımıza qarşı törədilən qəddarlıqdan danışdı.

Dövlət Sərhəd Xidmətində 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı silsilə tədbirlər davam etdirilir

Dövlət Sərhəd Xidmətində (DSX) Azərbaycanın suverenliyi, müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizənin rəmzi kimi yaddaşlara həkk olunan 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü ilə bağlı silsilə tədbirlər davam etdirilir.

DSX-nin mətbuat mərkəzindən bildirdilər ki, Dövlət Sərhəd Xidmətinin aparatında, struktur qurumlarında və hərbi hissələrində Qanlı Yanvar hadisəsinə həsr edilmiş tədbirlərdə Vətənimizin azadlığı, müstəqilliyi yolunda canlarını fəda etmiş və xalqımızın qürur mənbəyinə çevrilmiş şəhidlərin əziz xatirəsi dərin ehtiramla yad edilib.

Tədbirlərdə çıxış edən sərhədçilər, Milli Məclisin deputatları, elm xadimləri, ictimaiyyətin nümayəndələri xalqımızın tarixinə Qanlı Yanvar faciəsi kimi daxil olmuş 1990-cı ilin 20 Yanvar hadisələri barədə ətraflı məlumat verib, SSRİ rəhbərliyinin göstərişi ilə törədilmiş dəhşətli cinayətin Azərbaycan xalqının müstəqillik uğrunda mübarizə əzmini neinki qıra bilməsi, əksinə, milli azadlıq mübarizəsini daha da gücləndirməsinə qeyd ediblər. Qanlı faciədən dərhal sonra Ulu Öndər Heydər Əliyevin böyük cəsarət nümayiş etdirərək ailə üzvləri ilə birlikdə Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə gələrək bəyanat verməsi, təcavüzə kəskin etiraz bildirməsi, qanlı faciənin təşkilatçıları dünyaya ictimaiyyəti qarşısında ittiham etdirməsi xüsusi vurğulanıb.

Qanlı Yanvar hadisələrinə dövlət səviyyəsində əsl siyasi-hüquqi qiymətin yalnız Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xalqın tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra verilməsi qeyd edilib. Ulu Öndər 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinə daim əziz tutaraq onların adlarının əbədiləşdirilməsi ilə bağlı bir sıra fərman və sərəncamlar imzalayıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev tərəfindən ölkəmizin azadlığı, suverenliyi uğrunda həlak olanların xatirəsinə böyük ehtiramın göstərilməsi, şəhidlərin ailə üzvlərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və onlara dövlət qayğısının daha da artırılması məqsədilə mühüm qərarların qə-

bul olunması barədə tədbir iştirakçılarına ətraflı məlumat verilib.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin aparatında keçirilmiş tədbirdə "Şəhidlər xiyabanı" adlı kompozisiya proqramı ilə DSX Xüsusi Məktəbinin kursantları çıxış ediblər.

Tədbirlərdə 20 Yanvar faciəsinə dair sənədli filmlər nümayiş etdirilib.

"Azərbaycan"

30 il əvvəl yazılan qəhrəmanlıq salnaməsi

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda (Aİİ) 20 yanvar 1990-cı ildə baş vermiş faciənin otuzuncu ildönümü münasibətilə tədbir keçirilib. Əvvəlcə faciə zamanı qətlə yetirilmiş insanların əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Mərasimi giriş nitqi ilə açan institutun rektoru Ceyhun Məmmədov vurğulayıb ki, ali təhsil müəssisəsi gənclərin milli və vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə edilməsi, mənəvi dəyərlərin təbliği istiqamətində müxtəlif tədbirlər həyata keçirir. O, qeyd edib ki, Azərbaycanın azadlığı və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizə tarixinə qəhrəmanlıq salnaməsi kimi yazılan 20 Yanvar faciəsi barədə gənclərimiz geniş məlumatlandırılıb, onlarda vətənpərvərlik hissləri daha da yüksəldilib.

Rektor C.Məmmədov söyləyib ki, 1990-cı ilin 20 Yanvar gecəsi Azərbaycanın müasir tarixinə ən faciəli günlərdən biri, eyni zamanda, xalqımızın qəhrəmanlıq səhifəsi kimi daxil olub. Doğma yurdunun, xalqın azadlığını, şərəf və izzətini hər şeydən uca tutan vətənpərvər Azərbaycan övladları həmin gecə canlarından keçərək şəhidlik zirvəsinə yüksəliblər.

Keçmiş sovet imperiyasının ağır texnikasının Azərbaycanda törətdiyi qanlı qırğından 30 il keçməsinə baxmayaraq, xalqımız o gecəni daim xatırlayır, həmin faciənin ağır-acısını yaşayır. Hər il yanvarın 20-də minlərlə insan Şəhidlər xiyabanına gəlir, şəhidlərimizin xatirəsi edilir, Vətənin azadlığı və suverenliyi uğrunda canlarından keçmiş Azərbaycan oğul və qızlarının əziz xatirəsinə ehtiramla yad edirlər.

Ali rəhbər bildirdi ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev 20 Yanvar faciəsi zamanı şəhid olanların ailələrinə, sözügedən qanlı qırğında əlil olmuş vətəndaşlarımızı diqqət və qayğısını heç zaman əsirgəməmişdir. Ümummilli Liderin layiqli davamçısı İlham Əliyev Prezidenti cənab İlham Əliyev və Birinci vitse-prezi-

dent Mehriban xanım Əliyeva tərəfindən də ölkəmizin azadlığı və müstəqilliyi uğrunda şəhid olanların ailələrinə və sağlamlığını itirmiş şəxslərə həmişə xüsusi diqqət yetirilir, onların yaşayış səviyyəsinin yaxşılaşdırılması, sosial problemlərinin həlli istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirilir.

Erməni Təcavüzünün Tənzimlənməsi İctimai Birliyinin sədri, Qarabağ veteranı Səriyyə Cəfərova bu qanlı olayın xalqımızın iradəsini, milli azadlıq uğrunda mübarizə əzmini qıra bilmədiyini, həmin gecədə şəhid olmuş Azərbaycan oğullarının Vətənin müstəqilliyinə yol açdıqlarını diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, bu təlatümlü hadisə xarakter etibarilə faciə olsa da, şərəfli tariximizdir. Ona görə də 20 Yanvar Azərbay-

can tarixinin milli qürur günü kimi qeyd olunur. Şübhəsiz ki, vətənimiz Azərbaycanın müstəqilliyi, suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların əziz xatirəsi daim yad ediləcək və qəlbimizdə əbədi yaşayacaqdır.

Daha sonra ali təhsil müəssisəsinin birinci kurs tələbəsi, Aİİ TGT-nin sədri Nicat Hüseynov 20 Yanvar faciəsi zamanı gənclərin Vətən uğrunda göstərdiyi misilsiz şücaətə danışıb. O, hazırda gənclərimizin üzünə düşən vəzifələrdən bəhs edərək bildirdi ki, müstəqil ölkəmizin suverenliyi, haqq səsimizin beynəlxalq arenaya çatdırılması uğrunda birləşməli, birgə mübarizə aparmalıyıq.

Yasəmən MUSAJEVA,
"Azərbaycan"

QANLI YANVAR - 30 il

ADA Universiteti Xarici İşlər Nazirliyi ilə birgə 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunan tədbir təşkil edib

Yanvarın 17-də ADA Universiteti Xarici İşlər Nazirliyi ilə birgə 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunan tədbir təşkil edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, ADA Universitetində keçirilən tədbirdə xarici ölkələrin səfirləri, bu ali təhsil müəssisəsinin müəllimləri və tələbələri iştirak ediblər.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi Leyla Abdullayeva tədbiri açaraq 20 Yanvar faciəsinin xalqımızın azadlıq mübarizəsinin rəmzi, şəhidlərin isə ilk qəhrəmanlarımız olduğunu söyləyib. O vurğulayıb ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin dediyi kimi, 20 Yanvar Azərbaycan tarixində qanlı yazılmış bir səhifədir, ancaq o, təkəfaci deyil. Bu tarix Azərbaycanın istiqbalı yolunun ilk zirvəsi, milli məfkurəmizin, azadlıq istəyinin oyanış günü idi.

ADA Universitetinin rektoru, səfir Hafiz Paşayev bildirdi ki, Azərbaycan xalqı 20 Yanvarı həm kədərlə, həm də qürurla qeyd edir. Qürurla ona görə qeyd edir ki, 20 Yanvar müstəqilliyimizin müəyyənləşdirilməsində çox mühüm rol oynayıb.

Hafiz Paşayev ABŞ-da 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı dərc edilən məqalələrdən, kitablardan söz açıb. O deyib ki, Azərbaycanın müstəqillik hərəkatı ilə bağlı həqiqətləri amerikalılara çatdırmaq çox vacib idi. Onlar bu mövzuya çox dərinlən yanaşıdılar. 1990-cı ilə qədər amerikalılar Azərbaycan haqqında çox şey bilmirdi və o hadisələr zamanı baş verənlər haqqında çoxlu yalan məlumatlar var idi.

Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədov deyib ki, 20 Yanvar faciəsi Azərbay-

can xalqına qarşı törədilmiş ən qanlı hadisələrdən biridir. Bu faciənin törədilməsinin müxtəlif səbəbləri var idi. Bu hadisələrin arxasında müəyyən qüvvələr dayanırdı. Guya keçmiş sovet qüvvələri Azərbaycan xalqını qorumağa gəlmişdi. Lakin SSRİ Müdafiə naziri Dmitri Yazov sonradan demişdi ki, onların əsas məqsədi sovet idarəçiliyini qorumaq, qeyri-kommunist, milli qüvvələri cəzalandırmaq idi. Onlar eyni zamanda bununla digər sovet ölkələrindəki milli qüvvələrə bir dərs vermək istəyirdilər. 20 Yanvar faciəsi Azərbaycanda 70 illik sovet idarəçiliyinin sona çatmasına səbəb oldu.

Nazir Sumqayıt hadisələrinin baş vermə səbəblərindən də danışdı. O qeyd edib ki, bu hadisələrin arxasında da müəyyən qüvvələr dayanırdı. Sumqayıt hadisələri zamanı Eduard Qriqorov şəxsin Sumqayıtda 6 erməniyə qətlə yetirmişdi.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev qeyd edib ki, 20 Yanvar faciəsi təkəci elə həmin gecə baş verən bir hadisə deyildi. 20 Yanvar Sumqayıt hadisələrindən başlayan və Xocalıda davam edən bir hadisə kimi baxmaq lazımdır. Ermənistan ərazisində yaşayan azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə prosesi aparılırdı və bu proses Dağlıq Qarabağda da həyata keçirilirdi. Bu proseslər məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin sovet rəhbərliyindən uzaqlaşdırılmasından sonra həyata keçirildi. 20 Yanvar faciəsinə hərbi nöqtəyi-nəzərdən də baxmaq lazımdır. Bakının yad şəhər kimi işğalı planı hazırlanmışdı. Tank və digər birləşmələrdən istifadə edildi, yalnız artilleriya çatmırdı. Məqsəd insanları küçələrdə kütləvi şəkildə öldürmək idi. Bu proses həm də informasiya blokada şəraitində həyata keçirildi. Xarici jurnalistlər Moskvada akkreditasiyada idi və Bakıya buraxılmamışdılar. Ulu Öndər Heydər Əliyevin Moskvada Azərbaycan nümayəndəliyinə getməsi və orada mətbuat konfransı keçirilməsindən sonra beynəlxalq mediada fərqli mənzərə yarandı. Prezidentin köməkçisi qeyd edib ki, sovet hökumətinin istəyi Azərbaycan xalqının iradəsinə qırıqmaq idi. Ancaq bu, mümkün olmadı. Biz müstəqilliyimizi əldə etməyə nail olduq.

Tədbir digər çıxışlarla davam edib.

UNEC-də 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü qeyd olunub

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində (UNEC) 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü qeyd olunub.

Tədbirdən öncə rektor, professor Ədalət Muradov, universitetin kollektivi və UNEC-in şəhid olan tələbə və məzunlarının ailə üzvləri universitetin əsas binasında şəhidlərin xatirəsinin UNEC-də daim ehtiramla yad edildiyini və əziz tutulduğunu vurğulayaraq, onlarla qürur duyduğunu ifadə edib.

Abidinin ziyarətindən sonra tədbir bədii hissə ilə davam edib.

Şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildikdən sonra UNEC Yarıdıcılıq Mərkəzinin və Tələbə teatrının Xalq səiri Bəxtiyar Vahabzadənin "Şə-

hidlər" poeması əsasında hazırladığı tamaşa nümayiş olunub. Poema və tarixi faktlar əsasında qurulan tamaşada 20 Yanvar hadisələrinə aparan siyasi durum, şəhidlərimizin qəhrəmanlığı tələbələr arasında xüsusi məhərəllə canlandırılıb. Muğam parçaları və tələbə xanəndənin ifası ilə müşayiət olunan tamaşa iştirakçılara kövrək anlar yaşadı.

Tədbir çərçivəsində Texnologiya və Dizayn fakültəsinin tələbələrindən 20 Yanvar haqqında rəsm əsərləri də nümayiş olunub.

"Azərbaycan"

Tariximizin şərəf və qəhrəmanlıq səhifəsi

Gəncə Dövlət Universitetində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş "20 Yanvar - tariximizin şərəf və qəhrəmanlıq səhifəsi" mövzusunda tədbir keçirilmişdir.

20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad ediləndən sonra faciədən bəhs edən sənədli film nümayiş olunmuş, tələbələr "20 Yanvar - tariximizin şərəf və

qəhrəmanlıq səhifəsi" adlı ədəbi-bədii kompozisiya göstərmişlər. Tədbirdə çıxış edənlər bildirmişlər ki, 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə qətlə yetirilənlərin arasında Azərbaycanlılarla yanaşı, digər xalqların nümayəndələri də olmuşdur. Bu isə bir daha sübut edir ki, ölkəmizin suverenliyi və bölünməzliyi uğrunda digər millətlərin nümayəndələri də Azərbaycan xalqı ilə həmrəy olmuş və birlik nümayiş etdirmişlər.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1990-cı il yanvarın 21-də həyatını təhlükə altında qoyaraq Azərbaycanın Moskvada ki daimi nümayəndəliyinə gələrək xarici jurnalistlər qarşısında imperiyamız və Mixail Qorbaçovun xalqımıza düşmən siyasətini qətiyyətlə ifşa etmişdir. Ulu Öndərin 1993-cü ildə yenidən hakimiyyətə qayıdışından sonra isə bu hadisələrə tam siyasi-hüquqi qiymət verilmişdir.

Tədbirdə 20 Yanvar hadisələrindən bəhs edən serginin nümayiş də olmuşdur.

Sabir ƏLİYEV, "Azərbaycan"

Əvvəlki 1-ci səh.

Bakı buxtasında Sovet imperiyası ilə ölüm-dirim savaşına çıxan, hökumətə ultimatum verən, qətləminə dünya ictimaiyyətinə ilk çatdırılan, informasiya blokadasını yaran, şəhərdəki qırğınların qarşısını öz etiraz aksiyaları ilə alan cəsur dənizçilərimiz oldu. Hərbi gəmilərin hərəkətinə yol verməyən, şəhidlərimizin cəsədlərini dənizə tökməyə mane olan Xəzər Dəniz Neft Donanmasının qəhrəman dənizçiləri idi. Məhz onların verdiyi "SOS"la dünya ölkələri Sovet ordusunun Azərbaycan xalqını güllələməni öyrəndi...

50-dən çox ölkəyə göndərilən "SOS!"

O dənizçilərdən biri hazırda "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin dəniz üzgüçülüğünün təhlükəsizliyi departamentinin rəisi, "Gəmiçilik sahəsində xidmətlərə görə" medali ilə təltif olunan Rövşən Dəmirovdur. O zaman 30 yaşlı olan Rövşən Dəmirov "Neftqaz-64" gəminin kapitanı idi. Məhz o, ilk dəfə tarana gedib, yarım saat güllə "yağışı" altında hərbi gəmilərin qarşısını almağa cəhd edib. Otuz il əvvəl baş vermiş o dəhşətli hadisələri kapitan Rövşən Dəmirov belə nəql edir:

Üstündən öz onillik keçib, bu gün də həmin hadisələri xatırlayanda eyni hissləri yaşayıram, elə bil yenidən o günə qayıdıram, adama pis təsir edir. Yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə bütün gəmilər rətsiya ilə bir-birilərinə xəbər verdilər ki, Sovet ordusu Bakıya soxulub. Mən ayın 19-u evdə idim. Kapitan olduğum gəmi isə Zığ körpüsündə dayanmışdı. 20-si səhər saat 10 radələrində körpüyə gəldim. Gördüm kapitanlar Gülağa Məcidovla Kərəm Məmmədov qızğın söhbət edirdilər. Mən də onlara qoşuldum, başladığı hadisələri müzakirə etməyə və qarara gəldik ki, susmayaq, etirazımızı bildirmək üçün gedək dəniz vağzalı-

na. Dedim, qoy gedim gəminin vəziyyətinə baxım. Elə gəmiyə çatmışdım Gülağa gəldi ki, "Zığ 1 körpüsünə xəbər verməyə gedirəm ki, hamı yığışın. İstəyirik dərhal çıxmaq". Gəminin körpüdən araladım və dəniz vağzalına - Bakı buxtasına tərəf istiqamət götürdüm. Bir neçə dəqiqə sonra çönmüş gəmiyə baxanda gördüm onlarca gəmi arxamızca gəlir. Elə yolda bütün gəmilər fit verməyə, həyəcan siqnalını aramsız, dayanmadan verməyə başladılar. "Vixr-12" gəmisi də bizə qoşuldu. Kapitanı İbrahim Salayev yaşlı kişi idi. Dedi: "Rövşən, qoy mən irəliləydim. Mən sızdan yaşlıyam, nəse olsa, birincisi mənə olsun". O, irəlilədi, arıncı mən və digər gəmilər. Təxminən 50-yə qədər gəmi isə siqnal verə-verə Bakı Dəniz Vağzalına çatdıq, lövbər salıb dayandıq. Etiraz əlaməti olaraq fiti də dayandırdıq. Bakıda hər yerdə eşidirdik. Çox vahimali səs yayılırdı...

Sonra kapitanlar "Sabit Orucov" gəminə toplanıldı. Bu gəmi Bakı limanının şərqində vağzalıdayanmışdı. Elə həmin gəmi qərargah seçildi. Sahildə bütün xəbərləri dənizçilər oradan alırdılar. Müzakirələr nəticəsində qərar verdik ki, təşkilatlaq, pərakəndə hərəkət etməyə. 7 kapitanın ibarət Kapitanlar şurası yarandıq. Kapitanlar şurası qərara gəldi ki, siqnalı gündüz hər yarı saatdan, gecə hər saatdan bir 5 dəqiqə verək, "SOS" mətni və tələbnamə hazırlayaq. Dənizçilərimiz 5 müddəadən ibarət tələbnamə qəbul edib Sov. İKP Baş katibi M.S.Qorbaçovun, Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri Elmirə Qafarovanın, SSRİ Ali Sove-tinin deputatı neftçi Qurban Abbasovun və Bakının hərbi komendantının ünvanına göndərdilər. Tələbnamədə qeyd olunmuşdu ki, qoşunu Bakıdan çıxarmasınız, Qara şəhəri yandırmağınız, Azərbaycan "SOS" mətni oxundu və təsdiqləndi. Amma "SOS"un verilməsində çətinlik yaranı. Radistlərin əksəriyyəti radio-

Dənizdə haqq savaşı

Kapitan Rövşən Dəmirov: "Yarım saat dayanmadan gəmini güllələdilər"

qram verməyə çəkinirdi. Axırda "Vixr-12" gəminin radisti, milliyətçə rus olan, adının gizli saxlanmasını istəyən bakılı gənc bu işi öz boynuna götürdü. Saat 22:00-da ilk "SOS" verildi və 4 dəfə təkrarlandı. Artıq saat 24:00-da bütün dünya "SOS"un mətni ilə tanış olmuşdu... Əvvəl Kaliningraddan, Qara dənizdən, Baltik dənizindən cavab gəldi ki, radioqramı aldıq, sizi dəstəkləyirik. Səhərə yaxın isə dünyanın 50-dən artıq ölkəsindən Sakit və Atlantik okeanlarında üzən gəmiləri dənizçilərimizin səsine səs verdilər. Artıq bizim də etiraza qoşulan gəmilərimizin sayı 120-yə çatmışdı.

"Tarana gedib gəminin birini arxadan vurduq"

- Bir Bakıda baş verən bütün hadisələri, xəbərləri rətsiya ilə bir-birimizə ötürürdük. Gəmilər radio-telefonla idarə edilirdi. Bütün danışıqlarımıza hərbiçilər də qulaq asıb, maqnotofona köçürürdülər. Hərbi dənizçiləri arasında yüksək vəzifəli ermənilər də var idi. Onlar hər dəqiqə bizi hərbi dənizçilərlə üzbəüz qoymağa çalışırdılar. Hərçün, Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri Elmirə Qafarovanın, SSRİ Ali Sove-tinin deputatı neftçi Qurban Abbasovun və Bakının hərbi komendantının ünvanına göndərdilər. Tələbnamədə qeyd olunmuşdu ki, qoşunu Bakıdan çıxarmasınız, Qara şəhəri yandırmağınız, Azərbaycan "SOS" mətni oxundu və təsdiqləndi. Amma "SOS"un verilməsində çətinlik yaranı. Radistlərin əksəriyyəti radio-

denizə atmağa aparırlar. Axşam saat 19:00 olardı. Gördük hərbi gəmilərin indiki Bayraq meydanının ərazisində yerləşən bazasının 2 gəmi çıxır. Fikirliydik ki, yəqin meyitləri elə bu gəmilərə yükləyiblər. Tez gəmini işə salıb hərbi istiqamətə yan aldım. Gəmidə ikinci nəfərdik - mən və baş köməkçim Səlahət Axundov. Gəmilərin qarşısını kəsmək istəyirdik. Gördük hərəkət işqlarını yandırmaqlar. Bütün işqları söndürüldü, amma hərəkət edirlər. Əvvəl projektorla işarə verdik ki, saxlasınlar, amma saxlamadılar. Biz də dayanmadıq. Heç fikirləşib narahat da olmadıq ki, birkənd bizi atəşə tuturlar, nəse baş verər. Şəhərdəki qətləmədən, camaatın başına gətirdikləri faciədən o qədər qəzəblənmişdik ki, gözümdə heç nə görmürdük. Fikrimiz o idi ki, gəmilərin qarşısını kəsb, birini vurub batıraq. Tarana gedib gəminin birini arxadan vurduq. Sən demə, bir torpedo daşıyan hərbi gəmi də bunlara müşayiət edirdi. Biz onu görmürdük. Elə bu anda bizi atəşə tutdular. Özü də avtomatla yox, pulemyotla, işıqsağan güllələrlə. Bizim gəminin gövdəsinin qalınlığı bir santimetrdə qədər idi. Onu adı avtomat gülləsi desmirdi. Hərəkəti dayandırdıq. Sükanı qoymuşduq sağ tərəfə, gəmi yerində daırayı söndürdü. Atəş də dayanmırdı, elə bil dolu yağırı. Gəminin irəli və yan tərəfləri qalın şüşədir. Güllə dəyəndə şüşə qırılmırdı. Amma çatlayıb və rəngi süd rənginə çevrilirdi. Bir salamət şüşə qalmamışdı. Sanki içərinə duman bürümüşdü, heç nə görmürdük. Gəmi nisbətən hündür olduğu üçün aşağıda atılan güllə bizə dəymirdi. Biz gəminin

idara mərkəzindən aralı dayanmışdıq. Yanımızdan keçib divara, tavana dəyirdi. Divar saatına güllə dəymişdi. Elə həmin anda dayanmışdı - 19:45-də. Deməli, hardasa yarım saat dayanmadan gəmini güllələdilər. Gördük yox, bunlar əl çəkməyəcəklər gəminin iki qırımı dairəvi qəza işığını yandırdıq. Bu o deməkdir ki, artıq gəmi saya oturub. İşqları yandıran kimi atəş səsi də dayandı. Təəcübləndik. Elə bildilər gəmi batır, çıxıb getdilər. Gülağa Məcidov atas səslərini eşidəndə bizim aramızca hərəkət edib. Onu da görəndə atəş açdılar. Güllə gəminin pəncərəsinə dəymişdi. Amma artıq gec idi, gəmilərin qarşısını almaq mümkün olmadı. Üzüb getdilər. Və öyrənə bilmədik ki, o gecə iki gəmidə nə aparıldı...

"Sahildən və dənizdən gəmilərimizə hücum etdilər"

- Qayıtdıq dəniz vağzalına, körpüyə yan aldıq. Gördük gəmidə salamət yer qalmayıb. Səhəri gün kinostudiyadan çəkilmiş heyət gəlib, sənədli xronika üçün gəminin lentə aldılar. Ona mən də artıq güllə yeri tapdılar. Qismətə bax ki, mindən çox güllədən heç biri bizə dəyməmişdi. Sonradan gəmi bir neçə dəfə təmir olundu, bütün şüşələrini dəyişdirdilər. Amma həmin güllə izləri "Neftqaz-64"-də indi də qalır. Sadəcə gövdəsinə qurğuşun vurub rəngləmişik. Rəngi qoparsaq, o izləri görmək olar...

O gündən sonra hadisələr daha da gərginləşdi. Kapitanlar şurasının üzvləri SSRİ Müdafiə nazirinin hərbi donanma üzrə birin-

ci müavini Sidorovla, SSRİ-nin müdafiə naziri Dmitri Yazovla görüşdük. Kapitanlar görüşlərdə bildirdilər ki, qoşunları Bakıdan çıxarmasın, Qara şəhəri yandırmağınız. Yazov isə hiddətlə əmr vermişdi ki, yanvarın 23-də buxtada bir gəmi də qalsın. Əks təqdirdə saat 16:00-da bütün gəmilərə hücum ediləcək. Həddə qorxuya baxmayaraq, heç bir kapitan sözdündən dönmədi. Elə Yazov da dediyi kimi etdi. Sahildən tanklar, toplar, pulemyotlarla, dənizdən hərbi katerlərə, havadan vertolyotlarla gəmilərimizə hücum etdilər. Gəmilərimiz minlərlə güllə çirpildi, alova büründü. Sonda qayıtdıq öz bazamıza.

Yanvarın 29-u və 30-u bütün gəmiləri yoxlayıb baxış keçirdilər. İki gün dağlıclar mənim gəminin altını yoxladılar. Onda bildik ki, sən demə, ayın 21-i bizə atəş açdıqları vaxt gəmini batırmaq üçün torpedo buraxıblar. Sadəcə, gəmi dairəvi hərəkət etdiyi üçün torpedodan yayınıb. Biz qəza işığını yandırdıqda isə elə biliblər ki, gəmi deşildiyi üçün işığı yandırmışdıq.

100-dən artıq dənizçini - kapitan və köməkçiləri həbs etdilər. Onların yarısı bir ay Orenburq və Ulyanovskdə həbsdə qaldı. Həbsdən yayına bilən kapitanlar da oldu. Onlardan biri də mən idim. Bir nəfər xəbər verdi ki, hərbiçilər gəlir, çıxın gedin evinizə, ağına-bozuna baxmayıb hamını həbs edəcəklər. Etiraz lazım idi, onu elədim, tarana getdim, amma oturu bəhs olmağımızı gözlemək yersiz olardı. Mən, Kərəm Məmmədov və bir neçə kapitan gəmi-

dən çıxıb getdik. Bizə tapa bilmədilər, beləcə, həbsdən yayındıq...

Hesab edirik ki, o dəniz savaşında hərbi gəmilərə döyüşdə bizim gəmilər qalib çıxdı. Vuruşmağa silahımız yox idi, amma qorxmadan etirazımızı bildirdik, rejim qarşısında susmadıq, əyləndik. Sovet hökumətinə bəyanat, ultimatum verdik. Gəmilərin qarşısını kəsmək cəhdimiz onlarda qorxu yaradıdı ki, deməli, bizimlə bu dildə danışmaq olmaz. Ondan sonra eşitdik ki, qoşunların bir hissəsi şəhərdən çıxarıldı, əsgərlər dəyişdirildi. Məsələnin ciddiyətinin fərqi nə varmasaydıq, o boya SSRİ-nin müdafiə naziri kapitanları görüşə çağırmasdı. Bəlkə də növbəti qırğınların qarşısını alan gəmi kapitanlarının bu cəsarəti, dönməzliyi oldu. O vaxt dənizçilərin göstərdiyi şücaət əslində qiymətsizdi. İndi bəşə ağır üz bütür ki, gəmilər na iş görüb, dayanıb siqnal veriblər də... Amma dünyada belə bir hadisə olmayıb - mülki donanma hərbi gəminin qarşısını kəsin, hökumətə təsir göstərsin, etiraz səsini ucaltsın. Bu, başqa ölkədə olsaydı, o dənizçilər haqqında film çəkib, bütün dünyaya yayardılar. Başqa ölkənin dənizçiləri belə bir rəşadət göstərsəydilər, indi dünya bu qəhrəmanlardan danışırdı. Amma bizdə susurlar, üstəlik bəzən bunu mərdlik kimi yox, səthi bir məqam kimi təqdim etməyə çalışırlar. Bu da bizi incitdir. Ölkənin o ağır günlərində 120 kapitanın birlik olub dəniz döyüşünə çıxması elə əsl mərdlik idi.

Bu, 20 Yanvar qətləminin şahidlərindən, dənizdə haqq savaşına çıxan 120 kapitanın biridir. O kapitanlar ki, qaranlıq ümmanda yaşanan tələtlərə sine gərərek gəmilərimizin sükanını azadlıq yoluna doğru çevirdilər və 70 illik bir istibdadın buxovlarını qıraraq, Azərbaycanın müstəqillik "sahilində" əbədi lövbər saldılar...

(Ardı var)

Xayala MURADLI, "Azərbaycan"

MƏRKƏZİ SEÇKİ KOMİSSİYASINDA

2020-ci il fevralın 9-na təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilərdə Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş 15 yanvar 2020-ci il tarixli 20 sayılı müraciətə baxılması barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Qərarı

Əvvəli 5-ci səh.

Bələ ki, namizəd tərəfindən toplanılmış 500 seçici imzasından 462-si etibarlı hesab edilmişdir ki, bu da namizədin qeyd alınması üçün kifayət edir.

Seçki Məcəlləsinin 147.1-ci maddəsinə əsasən namizədin müdafiəsi üçün onun irəli sürüldüyü seçki dairəsinin ərazisindən seçicilərin azı 450 imzası toplanmalıdır.

Qeyd edilənlərə əsasən şikayətin təmin edilməsi və dairə seçki komissiyasının mübahisələndirilən qərarının ləğv edilməsi üçün hüquqi əsaslar yaranmışdır.

Bələliklə, aparılan araşdırmanın nəticələrinə əsasən şikayət əsaslı olduğundan təmin edilməli, dairə seçki komissiyasının E.V.Məmmədlinin namizəd kimi qeydə alınmasından imtinaya dair 3 yanvar 2020-ci il tarixli 3/10 sayılı qərarı ləğv edilməli və o, həmin seçki dairəsindən deputatlığa namizəd kimi qeydə alınmalıdır.

Yuxarıda göstərilənləri əsas götürərək Mərkəzi Seçki Komissiyası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 28.2-ci, 59-cu, 60-cı, 112-ci, 112-1-ci, 147-ci, 148.1-ci maddələrinə və "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına

və dairə seçki komissiyalarına seçki hüquqlarının pozulması ilə əlaqədar şikayət və müraciətlərin verilməsi və onlara baxılması qaydaları haqqında Təlimat"ın 1-ci, 2-ci, 4-cü, 6-cı və 7-ci hissələrinə əsasən **qərar alır**:

1. 2020-ci il fevralın 9-na təyin edilmiş Milli Məclisə seçkilərdə 15 sayılı Yasamal birinci seçki dairəsi üzrə namizədiyi öz təşəbbüsü ilə irəli sürülmüş Məmmədli Elcan Vəliməmməd oğlunun 15 yanvar 2020-ci il tarixli 20 sayılı müraciəti təmin edilsin, onun namizəd kimi qeydə alınmasından imtinaya dair həmin dairə seçki komissiyasının 3 yanvar 2020-ci il tarixli 3/10 sayılı qərarı ləğv edilsin.

2. 15 sayılı Yasamal birinci seçki dairəsi üzrə namizədiyi öz təşəbbüsü ilə irəli sürülmüş Məmmədli Elcan Vəliməmməd oğlunun həmin seçki dairəsi üzrə deputatlığa namizədliyi qeydə alınmışdır.

3. Bu Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Sədr Məzahir Pənahov
Katib Arifə Muxtarova
Katib Mikayıl Rəhimov

17.01.2020-ci il

QƏRAR 11/77

2020-ci il fevralın 9-na təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilərdə Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş 15 yanvar 2020-ci il tarixli 19 sayılı müraciətə baxılması barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Qərarı

2020-ci il fevralın 9-na təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə (Milli Məclis) seçkilərdə namizədliyi öz təşəbbüsü ilə 95 sayılı Tərtir seçki dairəsi üzrə irəli sürülmüş Xudiyeva Aynura Əjdər qızı 2020-ci il yanvarın 15-də Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına (Mərkəzi Seçki Komissiyası) yazılı müraciət edərək 95 sayılı Tərtir seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının (dairə seçki komissiyası) onun namizədliyinin qeydə alınmasından imtinaya edilməsi haqqında 13 yanvar 2020-ci il tarixli 5/21 sayılı qərarının ləğv edilməsini və pozulması iddia olunan hüquqlarının bərpə edilməsi üçün müvafiq tədbirlərin görülməsini xahiş etmişdir.

Müraciət Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin (Seçki Məcəlləsi) 112-ci, 112-1-ci maddələrinə və "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına və dairə seçki komissiyalarına seçki hüquqlarının pozulması ilə əlaqədar şikayət və müraciətlərin verilməsi və onlara baxılması qaydaları haqqında Təlimat"ın tələbinə uyğun olaraq Mərkəzi Seçki Komissiyasının nəzdində ekspert qrupunun üzvü tərəfindən icraatə qəbul edilmiş, araşdırılaraq bu barədə ray verilməsi və komissiyasının iclasında baxılmışdır.

Namizəd A.Ə.Xudiyeva müraciətində qeyd etmişdir ki, 2020-ci il fevralın 9-na təyin edilmiş Milli Məclisə seçkilərdə namizədliyinin irəli sürülməsi ilə bağlı dairə seçki komissiyasına 2020-ci il yanvarın 9-da müraciət edərək müvafiq sənədləri təqdim etmiş, sənədləri qəbul olunaraq ona bildiriş təqdim olunmuşdur.

Dairə seçki komissiyasının 2020-ci il 10 yanvar tarixli iclasında namizədliyinin irəli sürülməsi təsdiqlənərək ona imza vərəqələri verilməsi, özü və nümayəndələri ilə həmin gün saat 18:00-a qədər seçki dairəsinin ərazisindən seçicilərin 500 (beş yüz) imzasını toplamış, saat 19:00-da imza vərəqələrini təqdim etmək üçün dairə seçki komissiyasına gəlsə də orada heç kəsin olmadığını bildirmişdir. Növbəti gün, yeni yanvarın 11-i saat 11:00-da namizədliyinin qeydə alınması üçün imza vərəqələri və digər seçki sənədlərini dairə seçki komissiyasına təqdim etmişdir.

O, imza vərəqələrini saat neçəyə qədər təqdim etməli olmasını və seçki dairəsində günün hansı saatına qədər imza vərəqələrinin qəbul ediləcəyi barədə məlumatlılığının əsas götürərək üzürü səbəbdən gecikərək növbəti gün dairə seçki komissiyasına gəldiyini göstərir və hesab edir ki, təqdim etdiyi imza vərəqələrində olan seçici imzaları və digər seçki sənədləri Seçki Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş qaydalara uyğun toplanmış və təqdim olunmuşdur ki, bu da onun namizəd kimi qeydə alınması üçün əsasdır. Lakin dairə seçki komissiyasının onun yuxarıda qeyd etdiklərini, əlil olmasını və yeddi saat ərzində seçicilərdən 500 imza toplamasını nəzərə almadan hüquqlarını pozan əsassız qərar qəbul etdiyini iddia edərək həmin qərarın ləğv olunmasını tələb etmişdir.

Araşdırma ilə əlaqədar əraziyə ilə əlaqə saxlanılması, araşdırma və iclasda iştirak etmək, həmçinin digər hüquqlarının olmasını izah etmiş, onun araşdırımda və komissiyasının iclasında iştirakı təmin olunmuşdur.

Müvafiq seçki sənədləri dairə seçki komissiyasından tələb olunaraq təqdim edilmişdir. Müəyyən olunmuşdur ki, dairə seçki komissiyası A.Ə.Xudiyevanın namizədliyinin qeydə alınmasından imtinaya edilməsi haqqında qərarının onunla əsaslandırılmışdır ki, o, 2020-ci il yanvarın 9-da dairə seçki komissiyasına müraciət edərək deputatlığa namizədliyi irəli sürmüşdür.

A.Ə.Xudiyevanın təqdim etdiyi sənədlər ilə həmin gün dairə seçki komissiyası tərəfindən qəbul olunmuş və ona bildiriş təsdiq edilmiş surəti verilməmişdir. Onun namizədliyinin irəli sürülməsi dairə seçki komissiyasının 10 yanvar 2020-ci il tarixli iclasında təsdiqlənərək namizədə imza vərəqələri təqdim olunmuş və ona atmalı olduğu növbəti addımlar ətrafı izah edilmişdir. A.Ə.Xudiyeva yanvarın 10-u saat 10:30 radələrində dairə seçki komissiyasına gələrək özüne xüsusi seçki hesabı açdığını bəyan etmişdir. Komissiyada Seçki Məcəlləsinin 91.1-ci maddəsinin tələbləri A.Ə.Xudiyevanın nəzərinə çatdırılmış və bildirilmişdir ki, o, imza toplamağa seçki hesabının açdığını 24 saat sonra başlaşa bilər. Əks halda bu, qanunvericiliyin tələblərinə zidd olacaqdır.

Namizəd A.Ə.Xudiyeva Seçki Məcəlləsinin 58.1-ci maddəsinə əsasən namizədliyinin müdafiəsi üçün toplanmış seçici imzaları olan imza vərəqələri və digər seçki sənədlərini səvərmə

gününə ən azı 30 gün qalmış, yeni 2020-ci il yanvarın 10-u saat 18:00-dək dairə seçki komissiyasına təqdim etməli olduğu halda, tələb olunan müddətdə müvafiq sənədləri təqdim etməmişdir. O, növbəti gün 2020-ci il yanvarın 11-i saat 11:00 radələrində dairə seçki komissiyasına gələrək imza vərəqələri və digər seçki sənədlərini təqdim etmək istəmişdir. Ona sənədlərinin təqdim edilmə müddətindən ötürüldüyü bildirilmiş, komissiya üzvlərinin və özüün iştirakı ilə bu barədə akt tərtib edilərək təqdim etdiyi sənədlər dairə seçki komissiyası tərəfindən qəbul edilmişdir. Sənədlərin vaxtında verilməməsi barədə tərtib olunan aktın surəti A.Ə.Xudiyevaya təqdim olunmuşdur. Qeyd olunanlara nəzərə alınaraq Seçki Məcəlləsinin 58.1-ci və 91.1-ci maddələrinə əsasən müddət ötürüldüyü üçün A.Ə.Xudiyevanın namizədliyinin qeydə alınması qeyri-mümkün hesab edilmişdir.

Araşdırma ilə həmçinin müəyyən olunmuşdur ki, dairə seçki komissiyası bu qərarı qəbul edərkən namizədin qeydə alınması məqsədində imza vərəqələrinin təqdim olunması üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müddətin ötürüldüyü barədə qanunun normasını düzgün təbii etsə də, düzgün hüquqi nəticəyə gəlməmişdir. Bələ ki, "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilər zamanı təsdiq edilmiş deputatlığa namizədin müdafiəsi üçün seçici imzalarının toplanması və dairə seçki komissiyasına təqdim edilməsi qaydaları haqqında Təlimat"ın 2.3-cü bəndinə görə, dairə seçki komissiyaları imza vərəqələrini Seçki Məcəlləsində qeyd olunan müddətdə saat 09:00-dan 18:00-dək qəbul edir. Qanunvericiliklə müəyyən edilən müddətdən sonra təqdim olunan imza vərəqələri qanunla müəyyən olunmuş müddətdə verilməsi imza vərəqələrinin doğruduğu hüquqi nəticəni yaratmır. Dairə seçki komissiyası bu halı öz qərarı ilə rəsmiləşdirməlidir. Buna görə də dairə seçki komissiyası A.Ə.Xudiyevanın namizədliyinin qeydə alınması məsələsinə baxmalı deyil, məhz bu halı öz qərarı ilə rəsmiləşdirməli idi. Göründüyü kimi, namizədliyinin qeydə alınması məsələsinə baxmaqla dairə seçki komissiyası Seçki Məcəlləsi və müvafiq təlimatın tələblərini pozmuşdur.

Bələliklə, dairə seçki komissiyasının qərarı əsassız və qanunazidd olduğundan A.Ə.Xudiyevanın müraciətindən həmin qərarın ləğv edilməsi hissəsində qismən təmin edilməsi, dairə seçki komissiyasının sözügedən qərarının ləğv edilməsi və dairə seçki komissiyası tərəfindən qanunvericiliklə müəyyən edilən müddətdən sonra təqdim olunan imza vərəqələri ilə əlaqədar seçki qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş müddətlərə riayət edilməsi ilə bağlı göstəriş verilməsi üçün hüquqi əsaslar yaranmışdır.

Seçki Məcəlləsinin 112.9-cü maddəsinə görə yuxarı seçki komissiyası aşağı seçki komissiyasının qərarını ləğv etmək, məsələnin mahiyyəti üzrə qərar qəbul etmək və ya məsələyə yenidən baxılması haqqında göstəriş vermək hüququna malikdir.

Yuxarıda göstərilənləri əsas götürərək Mərkəzi Seçki Komissiyası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 28.2-ci, 58-ci, 112-ci, 112-1-ci maddələrinə, "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilər zamanı təsdiq edilmiş deputatlığa namizədin müdafiəsi üçün seçici imzalarının toplanması və dairə seçki komissiyasına təqdim edilməsi qaydaları haqqında Təlimat"ın 2.3-cü və "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına və dairə seçki komissiyalarına seçki hüquqlarının pozulması ilə əlaqədar şikayət və müraciətlərin verilməsi və onlara baxılması qaydaları haqqında Təlimat"ın 1-ci, 2-ci, 4-cü, 6-cı və 7-ci hissələrinə əsasən **qərar alır**:

1. 2020-ci il fevralın 9-na təyin edilmiş Milli Məclisə seçkilərdə 95 sayılı Tərtir seçki dairəsi üzrə namizədiyi özü tərəfindən irəli sürülmüş A.Ə.Xudiyevanın 15 yanvar 2020-ci il tarixli 19 sayılı müraciəti qismən təmin edilsin.

2. 95 sayılı Tərtir seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının 13 yanvar 2020-ci il tarixli 5/21 sayılı qərarı əsassız olduğundan ləğv edilsin və həmin dairə seçki komissiyası tərəfindən qanunvericiliklə müəyyən edilən müddətdən sonra təqdim olunan imza vərəqələri ilə əlaqədar seçki qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş müddətlərə uyğun addım atılsın.

3. Bu Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Sədr Məzahir Pənahov
Katib Arifə Muxtarova
Katib Mikayıl Rəhimov

17.01.2020-ci il

AMEA Rəyasət Heyətinin iclası olub

Yanvarın 17-də Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA) Rəyasət Heyətinin növbəti iclası keçirilib. Əvvəlcə 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

Tədbiri giriş sözü ilə açan AMEA-nın prezidenti, akademik Ramiz Mehdiyev iclasda AMEA-nın Kimya Elmləri Bölməsinin və Gəncə Bölməsinin 2019-cu ildəki elmi və elmi-təşkilati fəaliyyətlərinə dair hesabatlarının dinlənəcəyini diqqətə çatdırıb.

AMEA-dan AZƏRTAC-a bildirilib ki, sonra Kimya Elmləri Bölməsinin sədri, AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik Diloqun Tağıyev bölmənin hesabat məruzəsi ilə çıxış edib. Akademik hesabat ilində bölməyə daxil olan elmi müəssisələrin fəaliyyətində dövlət proqramları, AMEA rəhbərinin sərəncamları və Rəyasət Heyətinin qərarlarının əsas götürüldüyünü bildirib.

Bölmə üzrə statistik məlumatları diqqətə çatdıran akademik D.Tağıyev öten il elmi müəssisələrdə 12 probləmə aid 43 mövzu üzrə tədqiqat işinin aparıldığını və 11 mövzunun tamam-

landığını deyib. Vurğulayıb ki, bölmənin elmi müəssisələri və respublikanın ali təhsil müəssisələri elmi fundamental tədqiqat sahəsində 21 mühüm elmi nəticə əldə ediblər. Məruzəçi bildirdi ki, institutlarda 20 patent alınıb. O, hesabat ilində elmi müəssisələr tərəfindən təklif edilən üç təbii xarakterli işin müxtəlif təşkilatlarda sınaqdan keçirildiyini və müsbət nəticələr əldə olunduğunu da əlavə edib.

Rəyasət Heyəti bir sıra təklif və mülahizələrə nəzərə alaraq bölmənin 2019-cu ildəki elmi və elmi-təşkilati fəaliyyətinə dair hesabatı təsdiq edib.

AMEA-nın Kimya Elmləri Bölməsi və bölmədən-kənar elmi və təhsil müəssisələri üzrə 2019-cu ildə alınmış mühüm elmi və təbii nəticələrin təsdiqi və AMEA-nın illik hesabatına salınması qərarı alınıb. Elmi tədqiqatların "Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının 2020-2025-ci illər üçün inkişaf proqramı"nda öz əksini tapan prioritet istiqamətlər üzrə aparılması, kimyəvi və texnoloji proseslərin tədqiqində riyazi modeləşmə və informasiya texnologiyalarından istifadə edilməsi, bölmənin institutlarında elm-təhsil texnologiyalarının işlənilməsinə diqqət artırılması

və AMEA-nın Yüksək Texnologiyalar Parkı ilə əlaqələrin gücləndirilməsinə dair bölməyə tapşırıqlar verilib.

Qərarla elmi və təhsilin inteqrasiyası, beynəlxalq təşkilatların qrant müsabiqələrinə təqdim edilən layihələrin rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi, "Web of Science" bazasına daxil olan yüksək impact faktorlu jurnallarda çap olunan məqalələrin sayının artırılması, elmin populyarlaşdırılmasına dair tapşırıqlar da yer alıb. Bölmənin elmi müəssisələrinə müxtəlif istiqamətli tədqiqatların davam etdirilməsi tapşırılıb.

Gündəlikdə yer alan növbəti məsələ Gəncə Bölməsinin hesabatı barədə olub. Bölmənin sədri, akademik Fuad Əliyev hesabat ilində bölmənin illik məqsətlərində aparılan tədqiqatların Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı və sərəncamlarının, Rəyasət Heyətinin qərarlarının əsasında həyata keçirildiyini bildirdi. Vurğulayıb ki, hesabat ilində Gəncə Bölməsinin elmi müəssisələri öz fəaliyyətlərində "Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələri", "Azərbaycan-2020: gələcəyə baxış İnkişaf Konsepsiyası",

"Azərbaycan Respublikasında bioloji müxtəlifliyin qorunmasına və davamlı istifadəsinə dair 2017-2020-ci illər üçün Milli Strategiya", "Azərbaycan Elminin İnkişaf Doktrinası", AMEA-nın ümumi proqramlarının müddəalarını və dövlət prioritetlərini əsas götürüb.

İclasda elmi və təhsilin inteqrasiyasından danışan akademik F.Əliyev deyib ki, Gəncə Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti və Azərbaycan Texnologiya Universitetinin Gəncə Bölməsində yaradılmış sahə kafedraları fəaliyyətini davam etdirib, gənc elmi kadrların hazırlanması məqsədilə elmi əsər, məqalə və monoqrafiyaların nəşri, müstəqil elmi-tədqiqat işlərinin, akademik və informasiya mübadilələrinin aparılması istiqamətində birgə işlər görüldü.

Məruzə dinləniləndən sonra müzakirə aparılıb, təklif və mülahizələr əsaslandırılıb. Rəyasət Heyətinin qərarı ilə AMEA-nın Gəncə Bölməsinin 2019-cu ildəki elmi və elmi-təşkilati fəaliyyətinə dair hesabat qəbul olunub.

Tədbirdə akademik F.Əliyevin 70 illik yubileyi ilə bağlı qərar qəbul edildi.

Təhsil Nazirliyində beynəlxalq olimpiadalarda uğur qazanmış məktəblilərlə görüş

Təhsil Nazirliyində beynəlxalq olimpiadalarda ölkəmizi uğurla təmsil etmiş məktəblilərlə görüş keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Təhsil naziri Ceyhun Bayramov müasir dünyada təhsilin mühüm rolunu qeyd edib, ölkəmizdə bu sahəyə xüsusi əhəmiyyət verildiyini deyib.

Təhsilimizin inkişafı istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərdən, beynəlxalq olimpiadalarda qazanılmış uğurlardan danışan nazir yüksək səviyyəli, rəqabətli proqramların sayının artıdığını diqqətə çatdırıb. C.Bayramov, eyni zamanda, təhsil müəssisələrində, xüsusilə universitetlərdəki əhəmiyyətli yeniliklərdən bəhs edib, Qazaxıstanın Almatı şəhərində keçirilən 16-cı Beynəlxalq Jautikov Olimpiadasında və Qe-

tərdə keçirilən Yeniyyətəlmərin Elm Olimpiadasında medallara layiq görülmüş məktəblilərimizi təbrik edib, onlara tövsiyələrini verib.

Görüşdə olimpiadalarda uğur əldə etmiş şagirdlərə hədiyyələr təqdim olunub.

Qeyd edək ki, Qazaxıstanın Almatı şəhərində keçirilən 16-cı Beynəlxalq Jautikov Olimpiadasında informatika

fənni üzrə Təhsil Nazirliyinin tabeliyindəki Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyin 11-ci sinif şagirdləri Abutalıb Namazov qızıl, Murad Eynizadə gümüş və Gəncə şəhəri 15 nömrəli tam orta məktəbin 10-cu sinif şagirdi Əziz Hüseynov bürünc medal qazanıblar.

Riyaziyyat fənni üzrə Təhsil Nazirliyinin tabeliyindəki Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyin 11-ci sinif şagirdləri Murad Ağazadə və Abbas Məmmədov gümüş, həmin liseyin 9-cu sinif şagirdi Toğrul Abbasov və Şuşa rayon Məhbəli kənd 1 nömrəli tam orta məktəbin 11-ci sinif şagirdi Vüqar Quliyev bürünc medal qazanıblar.

Fizika fənni üzrə Təhsil Nazirliyinin tabeliyindəki Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyin 11-ci sinif şagirdi Məhəmməd Yusifov isə bürünc medala layiq görüldü.

Bələliklə, Azərbaycan məktəbliləri bu olimpiadada 1 qızıl, 3 gümüş və 4 bürünc medal olmaqla ümumilikdə 8 medal əldə ediblər.

Qətdə keçirilən Yeniyyətəlmərin Elm Olimpiadasında isə məktəblilərimiz 4-ü gümüş, 2-si bürünc olmaqla 6 medal qazanıblar.

BSU-da payız semestrinin imtahan sessiyası ilə bağlı mediatur keçirilib

Bakı Slavyan Universitetində 2019-2020-ci tədris ilinin payız semestrinin imtahan sessiyası ilə bağlı mediatur keçirilib. Mediatorda təhsil eksperti, Təhsil Nazirliyində İctimai Etimad Şurasının sədri, Əməkdar elm xadimi, professor Şahlar Əsgərov, təhsil eksperti Kamran Əsədov və bir sıra media əməkdaşları iştirak ediblər.

Mediaturo iştirakçıları əvvəlcə BSU-nun rektoru, professor Nurlana Əliyeva qəbul edib. Rektor bildirdi ki, "Təhsil millət üçün gələcəyi, müstəqil dövlətin təməlidir" deyə Ulu Öndər Heydər Əliyevə layiqli davamçısı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev insan kapitalının inkişafına, potensialının ön plana çıxarılmasına böyük diqqət və qayğı göstərir. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti hörmətli Mehriban xanım Əliyeva da elm və təhsilin inkişafına misilsiz töhfələr verir. BSU-nun kollektivi bu diqqət və qayğıdan ruhlanaraq daha əzmlə, məsuliyyətlə fəaliyyət göstərir.

Rektor daha sonra media nümayəndələrinə BSU-da həyata keçirilən mədəni-kütləvi tədbirlər, respublika və beynəlxalq miqyaslı elmi konfranslar, tədris və imtahan prosesinin səmərəli təşkili, təhsilin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması, maddi-texniki bazanın gücləndirilməsi, insan resurslarının inkişaf etdirilməsi, beynəlxalq əlaqələrin genişləndirilməsi, ikili diplomların təbiiq ilə bağlı xarici universitetlərlə aparılan iş, eləcə də imtahan sessiyasına hazırlıq barədə geniş məlumat verib. Bildirilib ki, təhsil naziri Ceyhun Bayramov "İmtahan sessiyasının təşkili və keçirilməsi barədə" 6 dekabr 2019-cu il tarixli əmr imzalayıb. Həmin sənədə əsasən, BSU-da da müvafiq əmr verilib. Həmin əmrə 2019-2020-ci tədris ilinin payız semestrinin imtahan sessiyasının tədris planlarına uyğun 7 yanvar-

1 fevral 2020-ci il tarixlərində keçiriləcək, imtahan sessiyasının mövcud normativ sənədlər əsasında təşkil olunan müvafiq strukturlar tərəfindən təmin edilməsi öz əksini tapıb. Bunlardan savayı, həmin əmrə imtahanlara nəzərət, tələbələr müraciətlərinə yerində çəvik şəkildə baxılması da əlavə edilib. Bu məqsəddə universitet rəhbərliyinin, valideyn şuralarının, tələbə ictimai təşkilatlarının, mətbuat xidmətinin və ictimaiyyətin nümayəndələrinin də daxil edildiyi 15 nəfərdən ibarət İmtahan Qərarqahı yaradılıb.

İmtahanlarda şəffaflığın təmin edilməsi üçün fakültələrdə Apelyasiya komissiyalarının qərarlarından narazı qalan tələbələr işlərinə yenidən baxılması məqsədilə el universitetdə 12 nəfərlik Apelyasiya Komissiyası da təşkil olunub.

Verilən məlumatlardan aydın oldu ki, imtahan sessiyasının yüksək səviyyədə başa çatması üçün həyata keçirilən tədbirlər yalnız bunlardan ibarət deyil. Məsələn, universitetin hər iki tədris korpusunda (7 və 4 nöfərdən ibarət) yaradılmış İşi Qrupunun vəzifəsi məhz imtahan sessiyasında tələbələrə cavab kartlarının kəndirilməsi, sənədlərinin düzgün və səlhiq şəkildə tərtib edilməsində onlara yardım göstərməkdir. Həmçinin ehtiyac yarandıqda tədris Apelyasiya Komissiyasının işinə müxtəlif ixtisasları təmsil edən müəssisələ-

rin cəlb edilməsi də nəzərdə tutulan məsələlərdəndir. Rektor imtahan sessiyası ərafında hər bir tədris ilinin tələbələri ilə ayrı-ayrılıqda görüş keçirdiyini, onlara öz tövsiyələrini verdiyini, biliyin yeganə meyar olmasını izah etdiyini bildirdi, məsləhət saatlarının keçirildiyini qeyd edib. Rektor vurğulayıb ki, bütövlükdə payız semestrinin imtahan sessiyası uğurla davam edir.

Tədris işləri üzrə prorektor, professor Telman Cəfərov media təmsilçilərinin imtahan prosesini ilə bağlı suallarını cavablandırdı.

Sonra mediatur iştirakçıları İmtahan Qərarqahının və Apelyasiya Komissiyasının fəaliyyəti ilə tanış olublar. Media nümayəndələrinə İmtahan Qərarqahının və Apelyasiya Komissiyasının iş prinsipləri, təbiiq olunan yeniliklər, müraciətlərin qəbul edilməsi, cavablandırılması qaydaları və s. barədə ətraflı məlumat verilib. Tələbələr müraciətlərin onların özlərini və arzuladığı tədqiqatda valideynlərinin iştirakı ilə baxıldığı, buraxılmış sənədlərin bir-bir izah edildiyi, bir sözlə, ədalətə, obyektivliyə tam zəmanət verildiyi vurğulandı. İmtahanlarla bağlı müraciətlərə əvvəlcə fakültələrdə fəaliyyət göstərən Apelyasiya komissiyalarında, burda həllini tapmadığı təqdirdə isə universitetin Apelyasiya Komissiyasında baxıldığı qeyd edildi.

İmtahan sessiyasının şəffaf və obyektiv, qanun çərçivəsində keçiril-

məsi üçün fakültə dekanları, kafedra müdirləri və digər müvafiq struktur bölmə rəhbərləri qarşısında konkret vəzifələr qoyulub. İmtahanların keçirildiyi auditoriyalar tam hazır vəziyyətə gətirilib. Auditoriyalarda səlhiq sahmanın təmin edilib, müşahidə kameraları quraşdırılıb. Auditoriyalarda "ağıllı lövhələr" də imtahanlarla bağlı məlumatlar öz əksini tapıb. İmtahan prosesinə nəzərət edən nəzarətçi-müəllimlər, İmtahan Qərarqahının və Apelyasiya Komissiyasının üzvləri onlara tapşırılmış vəzifələrin öhdəsindən layiqlicə gəlirlər. Tələbələr İmtahan Qərarqahına və Apelyasiya Komissiyasına etdikləri müraciətlər çəvik, ədalətli və hərtərəfli araşdırılır. Tələbələr müraciətlərinin araşdırılmasına yoxlayıcı müəllimlərlə yanaşı, fənni tədris edənlər də cəlb edilir ki, bu da qiymətləndirilmənin obyektivliyində vacib məsələdir.

Mediaturo iştirakçıları imtahanlar keçirilən auditoriyalarda olub, bir daha deyilənlərin şahidinə çevriliblər: BSU-da imtahan prosesi şəffaf və obyektiv keçirilir. İmtahanlar vaxtında başlayır, tələbələrə bilik səviyyələrini nümayiş etdirmək üçün hər cür şərait yaradılıb. Yazılı imtahanların nəticələri növbəti gün, şifahi imtahanların nəticələri isə elə orada elan edilir.

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU,
"Azərbaycan"

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Digital and Sustainable Trade Facilitation: GLOBAL REPORT 2019

Azərbaycan BMT-nin Asiya və Sakit okean üçün İqtisadi və Sosial Komissiyası (UNESCAP) rəqəmsal və davamlı ticarətin asanlaşdırılması ilə bağlı global tədqiqatında ilk pillədə yer alıb. Hesabatda göstərilir ki, Azərbaycan bütün göstəricilərə görə dünyada ən öndə gedən ölkələr arasında, Cənubi və Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya regionlarında isə liderdir.

İqtisadi islahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin yaydığı məlumatda bildirilir ki, tədqiqat Ümumdünya Ticarət Təşkilatının (ÜTT) Ticarətin Asanlaşdırılması Səzişi (TFA) çərçivəsində 7 sahəni (ticarətin asanlaşdırılması üçün ümumi tədbirlər; sənədsiz ticarət; sərhədsiz sənədsiz ticarət; tranzit asanlaşdırma; ticarət və KOB-ların fəaliyyətinin asanlaşdırılması; ticarətin asanlaşdırılması və kənd təsərrüfatı ticarəti; qadın və ticarətin asanlaşdırılması) əhatə edib.

Azərbaycan sorğuda 81,72 faizlik göstərici ilə Cənubi və Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya regionlarında Rusiya Federasiyası və Şimali Makedoniya Respublikası ilə birlikdə ilk pillədə yer alıb.

Müqayisə üçün bildirik ki, Azərbaycan 2015-ci ildə

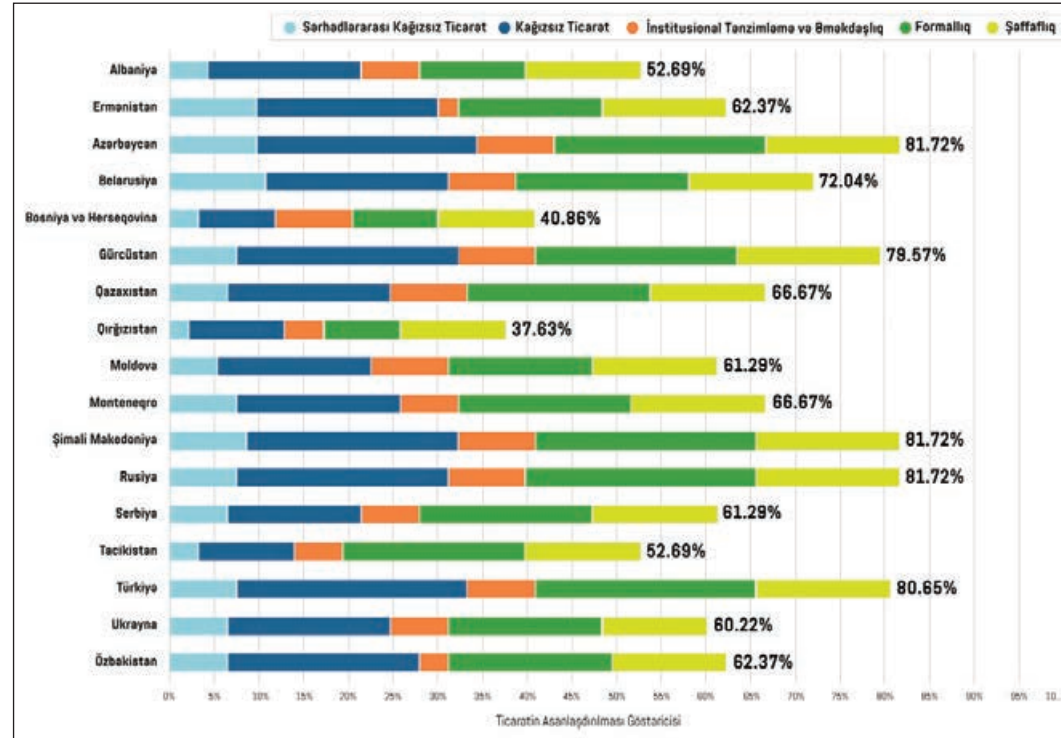
48,49, 2017-ci ildə isə 75,25 faizlik nəticə göstərmişdir. 4 illik dövr ərzində Azərbaycanın bütün göstəriciləri 33,23 faiz artıraraq dünyada top 20 ölkə sırasına yer alıb.

Azərbaycan sərhədsiz sənədsiz ticarət üzrə 50; kağızsız ticarət üzrə 85,19; institusional tənzimləmə və əməkdaşlıq üzrə 88,89; formallıq üzrə 91,67; şəffafılıq üzrə 93,33 faizlik göstərici əldə edib.

Ermənistanın isə 2019-cu ildə sərhədsiz sənədsiz ticarət üzrə 50, kağızsız ticarət üzrə 70,37, institusional tənzimləmə və əməkdaşlıq üzrə 22,22, formallıq üzrə 62,50, şəffafılıq üzrə 86,67 faiz olmaqla ümumilikdə bu tədqiqatda bəli 62,37 faiz olub.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının 5 Regional Komissiyası və getdikcə artan global və regional tərəfdaşlar tərəfindən birgə aparılan sorğu fakt-

Azərbaycan ticarətin asanlaşdırılması və sənədsiz ticarətin aparılması üzrə regionun lideri olub

lara əsaslanıb və məlumatların toplanması, təsdiqi üçüncü dərəcəli yanaşma ilə təbiiq edilən: mütəxəssislərdən açıq məlumatın toplanması, BMT-nin Regional Komissiyası Katiblikləri tərəfindən məlumatların yoxlanılması və milli hökumətlər tərəfindən məlumatların təsdiqlənməsi.

Xatırladaq ki, tədqiqat 2015-ci ildən bəri hər iki ildən bir aparılır. Sorğular barədə məlumatlar və nəticələr www.untsurvey.org sahifəsində yer alıb.

Azərbaycanın bu reytingdə lider mövqeyə yüksəlməsi Prezident İlham Əliyevin apardığı uğurlu iqtisadi siyasət nəticəsində mümkün olub. Xüsusilə ölkədə rəqəmsallaşmanın və nağdsız dövrünün genişləndirilməsi, ticarətin liberallaşdırılması, "Yaşıl dəhliz", Azeport.az, Azərbaycan Rəqəmsal Ticarət Qovşağı və s. sahəsində aparılan uğurlu islahatlar məntəqisini verir.

Qeyd edək ki, Azərbaycan BMT-nin Asiya və Sakit okean üçün İqtisadi və So-

Əvvəli 1-ci səh.

TANAP (Trans-Anadolu Qaz Boru Kəməri) haqqında daha geniş bəhs edilib. Bu da təsadüfi deyil. Çünki TANAP-ın Avropa ilə birləşən hissəsi keçən il hazır olub. Bu münasibətlə noyabrın 30-da Türkiyənin Ədirne vilayətinin İpsala qəsəbəsində təntənəli mərasim keçirilib. Beləliklə, TANAP tam istismara daxil olub. Bu kəməri "Cənub qaz dəhlizi"nin "onurğa sütunu"nu təşkil edir.

TANAP-ın Avropa sərhədinə çatması ötən ilin mühüm hadisələrindən olmuşdur

TANAP (Trans-Anadolu Qaz Boru Kəməri) haqqında daha geniş bəhs edilib. Bu da təsadüfi deyil. Çünki TANAP-ın Avropa ilə birləşən hissəsi keçən il hazır olub. Bu münasibətlə noyabrın 30-da Türkiyənin Ədirne vilayətinin İpsala qəsəbəsində təntənəli mərasim keçirilib. Beləliklə, TANAP tam istismara daxil olub. Bu kəməri "Cənub qaz dəhlizi"nin "onurğa sütunu"nu təşkil edir.

Keçən ilin sonunadək TANAP vasitəsilə Türkiyəyə qaz neqlənməyə başlayacaq. Bu məqsədlə TANAP-ın "Cənub qaz dəhlizi"nin birlişdirici halqası da adlandırılır.

nacaqdır ki, hasil edilməzdən əvvəl onun necə neql olunacağı müəyyənləşdirilməlidir. Sözügedən müşavirədə Prezident İlham Əliyev TANAP-ı bu baxımdan da yüksək dəyərləndirmişdir: "Keçən il TANAP qaz kəməri istismara verildi. Hesab edirəm ki, bu, tarixi nailiyyətdir. Çünki TANAP "Cənub qaz dəhlizi"nin əsas hissəsidir. Məhz 2012-ci ildə TANAP üzrə imzalanmış sazişdən sonra "Şahdəniz-2" qaz-kondensat yatağının işlənilməsi üçün sanksiya verilməmişdir. Əgər TANAP imzalanmasaydı, "Şahdəniz-2"nin işlənilməsi başlanmayacaqdı və bu gün biz bu əlavə qaz həcmi əldə edə bilməyəcəkdik. Bu, böyük problemlər yarada bilərdi. Ona görə TANAP üzrə sazişin imzalanması, həm də bu qaz kəmərinin vaxtında əvvəl istismara verilməsi və nəzərdə tutulmuş vəsaitə çox böyük qənaət edilməsi doğrudan da böyük tarixi nailiyyətimizdir".

Xatırladaq ki, "Cənub qaz dəhlizi"nin dörd seqmentindən üçü - "Şahdəniz-2", CQBK-nin genişləndirilməsi və TANAP layihələri müvafiq fəaliyyətlə fəaliyyət göstərməkdədir. Sonuncu hissə olan TANAP-ın çəkilişi də artıq başa çatıb. Keçən ilin yekunlarına həsr olunmuş müşavirədə bu layihənin icra səviyyəsinin 90 faizi ötdüyü qeyd edilib. Dövlət başçısı TANAP-ın nəzərdə tutulmuş vaxtda, yəni bu il istismara verilməsinə əmin olduğunu bildirib.

Flora SADIQLI, "Azərbaycan"

Dövlət Statistika Komitəsi ötən ilin 11 ayı üzrə Azərbaycanın xarici ticarət əlaqələri haqqında məlumatı açıqlayıb. Bildirilir ki, 2019-cu ilin yanvar-noyabr aylarında Azərbaycanın dünyanın 190 ölkəsindəki tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmişdir. 117 ölkəyə məhsul ixrac, 181 ölkədən idxal olunmuşdur.

İrana (1,3 faiz), Niderlanda (1,3 faiz), Qazaxıstana (1,3 faiz) göndərmiş malların payı üstün olmuşdur.

Azərbaycana idxal olunmuş məhsulların ümumi dəyərinin 16,7 faizi Rusiya, 12 faizi Türkiyə, 9,8 faizi İsveçrə, 9,6 faizi Çin, 5,8 faizi ABŞ, 5,1 faizi Almaniya, 3,5 faizi Ukrayna, 3,4 faizi İran, 3,2 faizi Kanada, 2,7

Həyata keçirilən islahatlar daha çox sosial sahəni əhatə edir

Prezident İlham Əliyevin dəfələrlə səsləndirdiyi "Bizim siyasətin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşının mənafeyi dayanır" bəyanatı keçən il də öz təsdiqini tapdı

Əvvəli 1-ci səh.

Vurğulandı ki, pensiya sahəsində həyata keçirilən islahatlar sayəsində ötən il ölkədə orta pensiya və yaşa görə pensiyaların məbləği hər biri üzrə 15, ən həssas kateqoriyaya olan əlilliyə görə pensiya isə 22 faiz artıb, sosial müavinətlər və təqaüdlərlə bağlı islahatlar paketi geniş kütləni əhatə edib. Bu proqramların təbiiqi sayəsində 1,3 milyon insanın sosial rifahı yaxşılaşıb.

Keçən il ünvanlı sosial yardım da geniş şəkildə artırılıb. Ümumilikdə bu proqramın icrası 296 min üzvü olan 72 min ailəni əhatə edib. Hər bir ailəyə ödənilən məbləğ isə 209 manata çatdırılıb.

Dövlət Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid və əlil olan vətəndaşların sosial problemlərini həllini də daim diqqət mərkəzində saxlayır. Ötən il Prezidentin təşəbbüsü ilə hər bir şəhid ailəsinə 11 min manat bir-dəfəlik ödəniş verilmiş, bunla yanaşı, şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə 934 mənzil təqdim edilmişdir. Eyni zamanda əlil şəxslər avtomobil təyinatı proqramı çərçivəsində 600 avtomobilə təmin olunmuşlar.

Müşavirədə dövlət başçısı bildirdi ki, bu istiqamətdə cari ildə də mühüm layihələr icra ediləcək. Belə ki, ötən il bu kateqoriyadan olan şəxslərə 934 mənzil verilməmişdi, cari ildə 1500 mənzilin verilməsi proqnozlaşdırılır. Beləliklə, növbədə 2000 ailə qalacaq ki, onlar da tezliklə mənzillə təmin olunacaqlar.

Həyata keçirilən uğurlu sosial siyasətin bir təzahürü də işləyənlərin minimum əməkhaqqının artırılmasıdır. 2019-cu ildə minimum əməkhaqqının iki dəfə artırılması dövlət sektorunda çalışan, müxtəlif kateqoriyalarda işləyən insanların məşğulluq problemlərini həlləməyə töhfə vermişdir. Ötən ilin yanvar-noyabr aylarında minimum əməkhaqqının artımına görə, minimum əməkhaqqının təbiiq edildiyi dünya ölkələri arasında bu göstəricinin artımına görə ikinci yeri tutub. Bu barədə pi-codi.com portalına istinadən virtual.az xəbər yayıb.

göstəricisini qanunvericilik əsasında təbiiq edirlər. Beləliklə, məlum olub ki, 2019-cu ildə minimum əməkhaqqının artımına görə, Nigeriya dünya lideri olub. Bu ölkədə minimum əməkhaqqı 64,8 faiz artıb. Lakin bu cür kəskin artıma baxmayaraq, Nigeriyada minimum əməkhaqqı cəmi 74 dollara çatıb.

Azərbaycan minimum əməkhaqqının artımına görə ikinci yerdədir - 37,7 faiz. Bu artımdan sonra ölkəmizdə minimum əməkhaqqı 140 dollar olub. Səudiyyə Ərəbistanında isə minimum əməkhaqqı 33 faizdən çox artaraq 1067 dollar təşkil edib. Ermənistan minimum əməkhaqqının artımına görə, siyahıda beşinci yerdədir. İşğalçı ölkədə artım 25,2 faiz olub və həmin artımdan sonra minimum əməkhaqqı 111 dollara çatıb.

Siyahıda 6-cı yerdə Meksikadır. Burada minimum əməkhaqqı 20 faiz artımdan sonra 191 dollar olub. Növbəti pillədə isə 18 faiz artımla Çili. Həmin ölkədə minimum əməkhaqqı 113 dollardır. MDB ölkələrindən Qazaxıstan isə minimum əməkhaqqının artımına görə sonuncudur - cəmi 1,1 faiz. Hazırda Qazaxıstanda minimum əməkhaqqı 98 dollar təşkil edir.

Qeyri-neft məhsullarının ixracı 16,3 faiz artıb

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla hesabat dövründə ölkənin xarici ticarət dövriyyəsi 30 milyard 40,5 milyon, o cümlədən ixracın dəyəri 17 milyard 655,8 milyon, idxalın dəyəri 12 milyard 384,7 milyon dollar təşkil etmiş və nəticədə 5 milyard 271,1 milyon dollarlıq müsbət ticarət saldosu yaranmışdır.

2018-ci ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 3,2 faiz artmış, real ifadədə isə 2,2, o cümlədən idxal 5,6, ixrac 0,3 faiz azalmışdır. 11 ayda ölkədən 117 ölkəyə 1,1 milyon dollar dəyərinə qeyri-neft məhsulları ixrac edilmişdir ki, bu da 2018-ci ilin eyni dövrünə nisbətən faktiki qiymətlərlə 16,3, real ifadədə 10,3 faiz çoxdur.

Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatlarına əsasən, ixracın 29,6 faizini İtaliyaya, 13,9 faizini Türkiyəyə, 6,6 faizini İsrailə, 5,2 faizini Hindistana, 5,1 faizini Almaniya, 4,1 faizini Çinə, 3,8 faizini İspaniyaya, 3,6 faizini Rusiyaya, 3,1 faizini Çexiyaya, hər biri 2,9 faiz olmaqla Fransa və Gürcüstana, 2,6 faizini Birləşmiş Krallığa, 2,0 faizini Xorvatiyaya, 1,9 faizini Portuqaliyaya, 1,8 faizini Ukraynaya, 1,0 faizini isə digər ölkələrə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

Qeyri-neft məhsulları üzrə ixracın dəyərinə Rusiyaya (34,9 faiz), Türkiyəyə (20,4 faiz), İsveçrəyə (9,2 faiz), Gürcüstana (8,5 faiz), Ukraynaya (2,6 faiz), İtaliyaya (2,2 faiz), Çinə (2 faiz), Yunanıstana (1,9 faiz),

faizi İtaliya, 2,4 faizi Avstraliya, 1,8 faizi Fransa, 1,7 faizi Birləşmiş Krallığa, hər biri 1,6 faiz olmaqla Qazaxıstan və Yaponiya, 1,9 faizi isə digər ölkələr ilə aparılmış əməliyyatların payına düşmüşdür.

Ötən ilin 11 ayı ərzində 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə mühüm məhsul növlərindən təzə meyvə ixracı 9,9, şəkər - 49,4, meyvə və tərəvəz şirələri - 31,1, çay - 6,5, meyvə və tərəvəz konservləri - 5, marqarın, qida üçün yararlı digər qarışıqlar - 26,9, emal olunmamış alüminium - 31,5, polietilen - 10,9, pambıq ipiyi - 34,8, bentonit gili - 16 faiz, tütün və pambıq lifinin hər biri - 1,6 dəfə artmış, təzə tərəvəz ixracı 7, kartof - 7,2, bitki yağları - 23,3, təbii üzüm şarabları və üzüm suslosu - 20,4, qara metallardan yarımfabrikatlar - 29,4, qara metallardan borular - 81,9 faiz azalmışdır.

2018-ci ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə 2019-cu ilin eyni dövründə buğda idxalı 49,9, xam şəkər və şəkər - 46,2, təzə meyvə - 1,1, bitki yağları - 14,5, kərə yağı, digər süd yağları və pastaları - 16,7, çay - 7,5, kartof - 31,2, quş əti və onun əlavə məhsulları - 7,8, mal əti - 6,5, təzə tərəvəz - 25,7, polad prokatı - 26,8, mineral gübrələr - 20,2, hesablaşma maşınları, blok və qurğular - 43,3, rezin şinlər - 15,9, mebellər - 4,5, polietilen - 19,2, meişet kondisionerləri - 54, palırtıya maşınları - 7,2, qara metallardan küncüklər - 11,5 faiz, minik avtomobilləri 1,8, yük avtomobilləri 1,7 dəfə artmış, siqaret idxalı 57,6, qara metallardan borular - 13,3, qara metallardan çubuqlar - 18, sement və sement klinkerləri - 16,4, meişet soyuducuları - 12,9 faiz azalmışdır.

Minimum əməkhaqqının artımına görə dünya ikincisiyik

Azərbaycanın minimum əməkhaqqının artımına görə, minimum əməkhaqqının təbiiq edildiyi dünya ölkələri arasında bu göstəricinin artımına görə ikinci yeri tutub. Bu barədə pi-codi.com portalına istinadən virtual.az xəbər yayıb.

Bildirilir ki, BMT-nin Əmək Təşkilatının 131 sayılı konvensiyasına əsasən, minimum əmək haqqının təbiiq edilməsi işçilərə onların minimal tələbatını ödəməyə belə imkan verməyən aşağı məaşların verilməsinin qarşısını almaq məqsədi daşıyır. Hazırda Avropa ölkələrinin bir neçə faizi əməkhaqqlarının təyin edilməsində qanunvericilik əsasında minimum əməkhaqqı göstəricisini əsas tutur. Afrika ölkələrinin isə təxminən yarısında bu qayda təbiiq olunur.

Saytın araşdırması Azərbaycan da daxil olmaqla 54 ölkəni əhatə edib. Həmin ölkələr minimum əməkhaqqı

göstəricisini qanunvericilik əsasında təbiiq edirlər. Beləliklə, məlum olub ki, 2019-cu ildə minimum əməkhaqqının artımına görə, Nigeriya dünya lideri olub. Bu ölkədə minimum əməkhaqqı 64,8 faiz artıb. Lakin bu cür kəskin artıma baxmayaraq, Nigeriyada minimum əməkhaqqı cəmi 74 dollara çatıb.

Azərbaycan minimum əməkhaqqının artımına görə ikinci yerdədir - 37,7 faiz. Bu artımdan sonra ölkəmizdə minimum əməkhaqqı 140 dollar olub. Səudiyyə Ərəbistanında isə minimum əməkhaqqı 33 faizdən çox artaraq 1067 dollar təşkil edib. Ermənistan minimum əməkhaqqının artımına görə, siyahıda beşinci yerdədir. İşğalçı ölkədə artım 25,2 faiz olub və həmin artımdan sonra minimum əməkhaqqı 111 dollara çatıb.

Siyahıda 6-cı yerdə Meksikadır. Burada minimum əməkhaqqı 20 faiz artımdan sonra 191 dollar olub. Növbəti pillədə isə 18 faiz artımla Çili. Həmin ölkədə minimum əməkhaqqı 113 dollardır. MDB ölkələrindən Qazaxıstan isə minimum əməkhaqqının artımına görə sonuncudur - cəmi 1,1 faiz. Hazırda Qazaxıstanda minimum əməkhaqqı 98 dollar təşkil edir.

Milli Qəhrəmanla görüş

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Fariz Qəhrəmanov məzunu oldu. Xəbərdə rayonundakı Xəsil kənd orta məktəbin şagird və müəllim kollektivi ilə vaxtaşırı görüşlər keçirir. Belə görüşlərdən biri yeni ilin ilk gününə təsadüf etmişdir.

Görüşdə Bərdə Rayon Təhsil Şöbəsinin, Xəsil kənd inzibati ərazi vahidinin, Xəsil kənd bələdiyyəsinin üzvləri, Qarabağ müharibəsi veteranları, məktəbin şagird və müəllim kollektivi iştirak etmişdir. Məktəbin direktoru Təhmim Qafarova ənənəvi çərçivəyə belə görüşlərin şagirdlərin hərbi vətənpərvərlik tə-

biyyəsinə təsirindən gənc və yeniyetmələrdə vətən sevgisi marağını artmasından danışırdı.

Fariz Qəhrəmanov keçdiyi şərəfli döyüş yollarından söz açdı. Dedi ki, bu məktəbi

bitirib on səkkiz yaşda ordu sıralarına yollanıb. Ağdam, Ağdərə, Füzuli, Kəlbəcər və Tərtər rayonları uğrunda döyüşlərdə iştirak edib. Ağdərə ətrafında döyüşlərdə ağır yaralanıb. Hərbi

hospitalda müalicə olunduqdan sonra yenidən cəbhəyə qayıdıb. 1995-ci ilin mart hadisələri zamanı göstərdiyi şücaətə görə Prezidentin 4 aprel 1995-ci il tarixli fərmanı ilə "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" adına layiq görüldü. Həzrət Müdafiə Nazirliyində vəzifədə çalışır.

Maraqlı söhbətlə görüş iştirakçılarında xoş vaxat yaranan qəhrəman zabit şagirdlərin çoxsaylı suallarını da cavablandırıldı.

Şagirdlər görüş iştirakçılıqlarına ədəbi-bədii kompozisiya təqdim etdilər. Sonda Azərbaycan Milli Ordu quruculuğundan bəhs edən videoçarx nümayiş etdirildi.

Lazım QULİYEV,
"Azərbaycan"

Yanvarın 20-də paytaxtın bəzi küçə və prospektlərində nəqliyyatın hərəkəti məhdudlaşdırılacaq

20 Yanvar faciəsinin otuzuncu ildönümü ilə əlaqədar həmin gün paytaxtın bəzi küçə və prospektlərində nəqliyyatın hərəkəti məhdudlaşdırılacaq. Hərəkətin məhdudlaşdırılması 20 Yanvar faciəsi qurbanlarının xatirəsinə yad edənlerin rahat, fasiləsiz və təhlükəsiz hərəkətinin təmin olunması məqsədilə həyata keçiriləcək. Bununla əlaqədar Mikayıl Müşfiq küçəsi və Hüseyn Cavid prospektinin, Mikayıl Müşfiq dairəsi ilə Mətbuat prospektinin kəsişmələrindən, Mehdi Hüseyn küçəsi, Teleteatr binasının qarşısından, İzzət Nəbiyev, Abbasqulu Abbaszadə küçələrinin kəsişməsindən, yeni Milli Məclisin inzibati binasının arxa hissəsindən Parlament prospekti - Şahidler xiyabani istiqamətinə bütün nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti məhdudlaşdırılaraq istiqamət dəyişdiriləcək.

Bu istiqamətdə şəxsi avtomobillərdən mümkün qədər az istifadə edilməsi, ictimai nəqliyyata üstünlük verilməsi tövsiyə olunur.

Lazım QULİYEV,
"Azərbaycan"

Bu teatr ki var...

Teatr mədəni elitanın göstəricisidir

Teatrın həyatın özünə bənzədir. O, tale toplumunun cəmiyyət göstəricisi kimi hər bir tamaşaçını düşündürür və faciədən komediya aləminə qədər həyatı əfşasını açır.

Sumqayıt Dövlət Dram Teatrı 70 yaşlı bir ömrün əllindən artıq ilini özündə cəmləyir, mədəniyyət göstəricisi kimi mənəvi missiyasını yerinə yetirir.

Sumqayıt şəhəri statusunu daşıyır. Tikinti meydanında zavodlarla birlikdə mədəniyyət ocaqlarının yaranması da nəzərdə tutulmuşdu. Onların içində mədəniyyət saraylarından biri də Sumqayıt Dövlət Dram Teatrının (həmin dövrdə o, H.Ərəblinskiyinin adını daşıyırdı) binasıdır.

Yarım əsrlik bir zaman kəsiyində şəhər sola və sağa genişlənsə də, yəni də həmin bina ərazi əhəmiyyətini itirməyib.

Teatrın səhnəsində ilk dəfə tamaşaçıya qoyulan "Müsyö Jordan və dərviş Məstəli şah" həmin dövrdə təkce bir il ərzində 150 dəfədən çox oynanılmışdır. Eyni zamanda rusdilli əhəlinin maraqlı təminat təmin etmək üçün də tamaşaları hazırlanırdı.

Bu gün səhərdəki yeniliklərdən biri də teatr binasının göstərilən qaydında. Üstübdən xeyli zaman keçməsinə baxmayaraq bu binanın baxımsızlığı ucubandan görkəmi korlanıb. Yeni Sumqayıt Dövlət Dram Teatrının binası istifadəyə verildiyi yarı əsrdən artıq zaman kəsiyində bir dəfə də olsun əsaslı təmir edilməmişdir. İstilik sistemi köhnəmiş binada normal qaydada tamaşaların məşqini belə aparmaq mümkün deyildir.

Ölkə rəhbərinin tapşırığı ilə bu binada təmir işlərinə start verildi. Əsaslı təmir və yenidənqurma tədbirləri zamanı binanın bütün mühəndis-texniki qurğuları tamamilə yenidən quruldu. Binanın 500 yerlik tamaşa və 100 yerlik akt salonu ən müasir avadanlıqla təchiz olundu.

Burada tamaşaları bədi və texniki cəhətdən yüksək səviyyədə təqdim etmək üçün 360 dərəcə hərəkət edən səhnə, müasir akustika, işıqlandırma sistemləri və digər avadanlıqlar quraşdırıldı.

Teatrın interyerinin daha cəlbedici görünməsi üçün milli memarlıq ənənələrindən geniş istifadə edildi. Binanın bütün xidməti, dekorasiya və qrim otaqları müasir üslubda tərtib olunub, mebellər təbii sənətin qadim nüvə olan oyma üslu ilə işlənib. Teatrın köhnə parket döşəməsi sökülərək monolit dəmir-beton plitələrlə əvəzlənib, binadakı sütunlar isə mermərə üzlənib. Beləliklə, teatr binası tam şəkildə təmir edilərək sumqayıtlıların öhdəsinə verilib.

Son bir neçə ildə teatrın repertuarı da genişləndi. Dünya ədəbiyyatı nümunələrindən, yerli yazarların əsərlərindən hazırlanan maraqlı tamaşalar qapıları bağlı qalmış teatrı bu gün tamaşaçı nəfəsi ilə isidir. Bəzən həftə ərzində hər gün tamaşaçıların sevinirdən kollektiv maraqlı əsərləri canlandırmaqda tamaşaçı rəğbətini qazanır. A.Şaiqin "Qaraca qız", M.F.Axundzadənin "Müsyö Jordan və dərviş Məstəli şah", Con Qolsuorsinin "Bircinlər və sonuncular", Hüseynbəy Mireləmovun "Vicdanın hökmü", C.Cabbarlının "Solğun çiçəklər", ərəb xalq nağılı "Əlibaba və qırx quldur",

C.Patrikin "Qarını öldürməliyə" və digərləri böyük-küçük sumqayıtlıların sevilən izlədikləri tamaşalardır. 70 yaşlı şəhərimizə həsr edilən Əli Əmirinin "Sevgilim Sumqayıt" tamaşası bu bayrama kollektiv teatrın binasının qarşısında, parklarda, təhsil müəssisələrində, ictimaiyyətin sıx topladığı məkənlərdə tamaşalar göstərmişdir.

Kollektivin əməyini dövlətimiz layiqincə qiymətləndirib. Belə ki, Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafındakı xidmətlərinə görə teatrın 1 əməkdaşına "Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti", 14 əməkdaşına "Azərbaycan Respublikasının Əməkdar artisti", 3 nəfərə "Azərbaycan Respublikasının Əməkdar mədəniyyət işçisi" fəxri adları verilmiş və 17 əməkdaş "Tərəqqi" medalı ilə təltif edilmişdir.

Teatr həm də mədəniyyət elitasıdır. Bu gün sumqayıtlılar bayram və istirahətlərinin möhtəşəm Sumqayıt bulvarında, Nəsimi adına parkda keçirirlər. Aktorun qalqanı işe alışqlardır. Əminlik ki, aliqədərli hələ çox səslənəcək və teatr öz mədəniyyət missiyasını şəərəfə daşıyacaq.

Akif ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Beynəlxalq aləm

İrannın raket zərbəsindən İraqda 11 amerikalı hərbi xəsərət alıb

Yanvarın 8-də İrannın İraq ərazisindəki Eyn el-Əsəd bazasına endiriyi raket zərbəsi zamanı 11 amerikalı hərbi qulluqçu kontuziya almışdır. Bu barədə "Defense One" portalı xəbər verir.

Pentaqondakı mənbələrin məlumatına görə, zərərçəkənlər müayinə üçün bu həftə Almaniyadakı hərbi hospitala aparılmışdır.

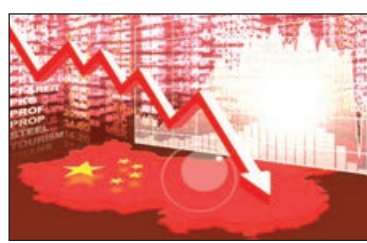
ABŞ-in başçılığı ilə bir qrup ölkənin İraq və Suriya-da keçirdiyi "Sarsılmaz qətiyyət" əməliyyatının qarşılığı bu məlumatı ümumən təsdiqləmişdir. Əməliyyat qarşılığının rəsmi nümayəndəsi, polkovnik Mayls Keggins bildirmişdir ki, əvvəllər elan olunduğu kimi, yanvarın 8-də İrannın Eyn el-Əsəd bazasına hücumu zamanı ABŞ-in heç bir hərbi qulluqçusu həlak olmamışdır. Lakin bir neçə hərbiçiyə partlayış nəticəsində kontuziya simptomları ilə əlaqədar yardım edilmişdir. Onların müayinəsi davam edir.

Bundan əvvəl ABŞ Prezidenti Donald Tramp bildirmişdi ki, hücum nəticəsində "heç bir amerikalı zərər görməmişdir". O həmçinin belə bir fərziyyə irəli sürmüşdü ki, Tehran bazaya zərbə endirərkən ABŞ-a çox ziyan vurmamağa çalışmışdır.

Ötən il Çində ÜDM-in artım tempi 6,1 faizə düşüb

2019-cu ildə Çində ÜDM-in artım tempi 6,1 faiz təşkil etmişdir. Bu barədə Dövlət Statistika Komitəsi məlumat vermişdir.

Komitə qeyd etmişdir ki, ilkin məlumat əsasında 2019-cu ildə Çinin ümumi daxili məhsulu (ÜDM) 99086 trilyon yuan (14,4 trilyon dollar) təşkil etmişdir. Bu, ötən ildəkindən 6,1 faiz çoxdur və na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

Məsələn, ÜDM-in illik artımı birinci rübdə 6,4 faiz, ikinci-də 6,2 faiz, üçüncü və dördüncü rübdə 6 faiz təşkil etmişdir.

2018-ci ildə Çin iqtisadiyyatının artım tempi 1990-cu ildən bəri minimuma enmişdir - 6,6 faiz. Bu, iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruyub saxlamışdır.

na baxmayaraq, Çin dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı statusunu qoruy